CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY z.s.

výroční zpráva 2025

OBSAH

Úvodní slovo	3
Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2025 v číslech	6
Kdo jsme	7
Týmy v JV Asii, se kterými spolupracujeme	11
Ochrana mořských želv	15
Ochrana mořských želv v Indonésii	18
Oblast Tompotika na východě Sulawesi	19
Oblast Polewali Mandar na západě Sulawesi	21
Oblast severozápadní Papui	23
Ostrov Lembata na jihovýchodě Indonésie	24
Souostroví Pulau Sembilan na jižním Borneu	26
Oblast Berau na východním Borneu	28
Ochrana mořských želv na Srí Lance	29
Pláže u města Dikwella	30
Pláže u vesnice Godauda	31
Pláže u města Matara	32
Spolupráce s vládou	34
Vzdělávání	36
Rozvoj místních obyvatel	39
Monitoring ochrany želv v Malajsii	41
Zodpovědný želví turismus	43
Zvyšování informovanosti v ČR	46
Úspěchy roku 2025	52
Po čem toužíme v roce 2026	53
Hospodaření spolku	55
Poděkování	56
Kontakt	60

ÚVODNÍ SLOVO

Rok 2025 byl pro mě velmi náročný. Na konci roku 2024 se nám narodila druhá dcera a život s dvěma malými dětmi přináší radost i každodenní výzvy. Přesto – nebo možná právě proto – se nedá umlčet silná touha dělat to, co mi dává smysl.

Vše, co dělám, zároveň miluji. Je to štěstí i závazek. Práce mě naplňuje a přináší radost z výsledků, ale někdy je jí tolik, že nezbývá čas se nadechnout. O to vděčnější jsem za lidi kolem sebe – za ty, kteří jsou vždy ochotní pomoci, přinášejí nové myšlenky, energii i klid a připomínají společné hodnoty, a to, na čem skutečně záleží.

Klid a inspiraci nacházím také ve vzpomínkách na Jane Goodall, která na podzim zemřela během svého přednáškového turné. Vzpomínám si, jak jsem četla její knihy i na její přednášku v roce 2016 na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Často říkávala: **„Pokud se do něčeho pustíte, dejte do toho všechno.“**

Možná jste i Vy někdy unavení. Možná máte pocit, že problémů na světě je příliš mnoho, a že jednotlivec stejně nic nezmění. Nikdo samozřejmě nedokáže vyřešit všechny problémy světa. Ale když se podíváme na naši společnou práci, vidíme, že změna možná je.

Díky tvrdohlavosti a vytrvalosti, ale především díky respektu k místním obyvatelům, trpělivosti, otevřené komunikaci a spolupráci se podařilo ochránit a vypustit do moře už téměř **pět milionů malých mořských želv**. Navíc každý den přibývají další. A to je něco, co mě motivuje pokračovat dál.

Pokud máte chuť, zkuste také najít něco, co dokážete zlepšit. Najednou získáte pocit, že změna je možná. A když k tomu přizvete přátele, zjistíte, že se začnou dít věci. A když si pak uvědomíte, že po celém světě jsou lidé jako Vy, kteří se také snaží svět měnit k lepšímu, dodá Vám to naději.

Právě tyto myšlenky Jane Goodall nás nutí pokračovat, využít každou příležitost a znovu si říkat: **„To zvládnu.“**

V uplynulém roce jsme rozšířili ochranu mořských želv na další lokalitu na Srí Lance. Celkem nyní chráníme želvy na devíti místech – šesti v Indonésii a třech na Srí Lance. Na všech těchto lokalitách bylo ochráněno 3396 želvích hnízd a ochranáři vypustili do moře 174 439 právě vylíhnutých mláďat.

Nedílnou součástí naší práce je i vzdělávání a rozvoj místních komunit. Na Srí Lance například učíme místní obyvatele vyrábět bambusová brčka jako ekologickou alternativu plastů. V roce 2025 jsme rovněž realizovali rozsáhlý a systematický online monitoring želvích center v Malajsii.

Neméně důležitá je pro nás osvěta v České republice. Proběhlo **69 dnů přednášek a akcí pro veřejnost**

a v rámci kampaně s Helen Doron English se o mořských želvách učilo více, než **9 000 dětí a studentů** v přibližně 800 lekcích po celé ČR.

Velmi si vážíme toho, že na této cestě jdete s námi.

Hana Vašina Svobodová
předsedkyně *Chráníme mořské želvy z.s.*

Věřím, že svět je plný skvělých myšlenek, ale jen mála lidí, kteří mají odvahu a sílu své skvělé myšlenky realizovat. Hanka k nim určitě patří a mně je velkou ctí, že si mě do svého „magnetického pole“ přitáhla.

Jsem učitelka a zároveň máma 3 kluků v pubertě. Od malička je s manželem vychováváme k lásce a úctě k přírodě, ale teprve nedávno jsme se rozhodli vtisknout i našim společným dovoleným jiný rozměr. Od konzumního užívání jsme je posunuli k odpovědnosti a smyslu pomáhat.

Chvíli mi trvalo, než jsem Hanku našla. Musela jsem se nejdříve proklikat všemi weby pro dobrovolníky, kde zaplatíte 30 000,- poplatek za to, že jedete dobrovolně pracovat, a pak hladíte želvičky v bazénku. Všechno mi to přišlo neupřímné, neopravdové, past na turisty. Až jsem se dostala k nějakému blogu, kde bylo napsáno „Jestli chcete vidět, jak se opravdu chrání želvy, podívejte se, jak to dělá Hanka Svobodová“ Klikla jsem. Celý večer jsem proseděla čtením webu, koukáním se na videa a přednášky a věděla jsem, že jsem našla někoho výjimečného.

Ještě výjimečnější mi to přišlo, když jsem měla možnost vše vidět na vlastní oči v Indonésii a pochopit tu velikou sílu, odvahu a odhodlání, které musela mít mladá studentka z Čech, která se na vlastní pěst s holýma rukama rozhodla hýbat světem.

Po návratu domů jsem měla pocit, že musím pokračovat. Když Hanka a její tým dokázali tolik, přece i já můžu ještě něco udělat. A tak jsem se rozhodla vypracovat plány hodin zaměřené na ochranu želv pro děti ze sítě jazykových škol Helen Doron English, pro kterou pracuji. Se souhlasem a velkou podporou našeho vedení jsme v červnu v 64 pobočkách odučili hodiny angličtiny s tématem ochrana mořských želv, seznámili s tím zhruba 9000 dětí a obdrželi od dětí, rodičů a učitelů příspěvek 175 000,- Kč pro organizaci Chráníme mořské želvy.

Mám z toho velkou radost, i když to může vypadat jen jako kapka v moři. **Každý z nás může svou kapkou tvořit moře.**
Děkuji, Hani, že inspiruješ všechny kolem.

Martina Pohanková
lektorka angličtiny Helen Doron English na Náchodsku

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY

PŘÍMÁ OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV

v 6 oblastech v Indonésii
a 3 na Srí Lance

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A DOSPĚLÝCH

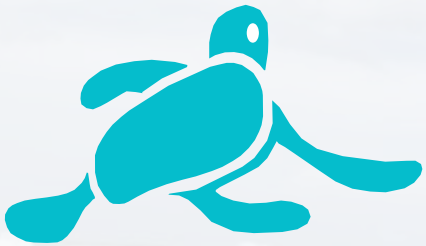
v tropech i v ČR
o ekosystémech, želvách, odpadech,
angličtinu a plavání

ŘEMESLNÉ WORKSHOPY

šetrné k životnímu prostředí
pro finanční nezávislost
tamních obyvatel

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY V ROCE 2025 V ČÍSLECH

174 439 MALÝCH ŽELV
vypuštěných do moře

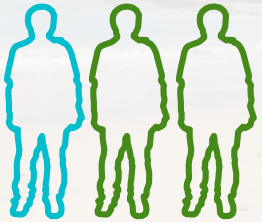

3 396 SNŮŠEK
ochráněných před pytláky

1 MONITORING
ochrany želv v Malajsii

16 OCHRANÁŘŮ
4 UČITELÉ V TERÉNU, 1 ŘEMESLNÍK

2 OBLASTI,
kde se sázely korály a mangrovy

---

22 dobrovolníků (12 v Indonésii, 10 na Srí Lance)
vzdělávání, rozvoj místních obyvatel...
... a zvyšování informovanosti:
69 akcí (33 pro školy, 36 pro veřejnost)
+ cca 800 lekcí v centrech Helen Doron - Angličtina pro děti (přes 9000 dětí)

13x v mediích (8 článků, 2x v rádiu, 3x v televizi)
1 kniha inspirovaná projektem
3 výstavy
1 kalendář
1 aukce

Jsme obyčejní lidé. Máme rodiny, pracujeme, studujeme. Máme stejné hodnoty - máme rádi přírodu a želvy. Někdo říká, že jsme odvážní. Asi ano, ale my to neděláme pro potlesk a slávu, jen si uvědomujeme, že každý den si každý z nás může vybrat, jaký dopad na svět, přírodu a lidi bude mít. My chceme mít dopad pozitivní. Jsem moc vděčná za skvělé lidi okolo sebe. To lidé z našeho týmu mi dodávají rovnováhu a pocit sounáležitosti uprostřed hluku dětí i světa. Společně rosteme a jsme otevření všem, kdo se chtějí zapojit.

Hana Vašina Svobodová – zakladatelka a předsedkyně spolku; bioložka, která se ochraně mořských želv věnuje již více než dvacet dva let. Komunikuje s místními ochranáři v Indonésii a na Srí Lance, s nimiž koordinuje nejen samotnou ochranu želv, ale také kontrolu dat a účetnictví projektů. Zodpovídá za komunikaci v České republice – spravuje český Facebook spolku, věnuje se přednáškám a propagaci projektu. Vedle práce v ochraně přírody se naplno věnuje také rodině, dvěma úplně malým dcerám a každodennímu boji s nedostatkem spánku. Kromě „rodičovské dovolené“ a želv vzdělává učitele a podílí se na nastavování koncepce výuky přírodovědných předmětů v několika školách.

Eva Bílková – entomoložka, popularizátorka vědy a nadšená cestovatelka. V roce 2023 v rámci programu OU AID Ostravské univerzity vyjela do Indonésie a strávila tu dva a půl měsíce. Na ostrově Lembata se rychle stala součástí místní ochranářské komunity a při monitoringu želvích center na Bali na vlastní oči viděla krutou realitu turistických záchranných center. V roce 2024 vyjela podruhé s Hankou za ochranáři do Indonésie a na Srí Lanku. V projektu se věnuje hlavně komunikaci s veřejností, dobrovolníky a místními ochranáři v Asii.

Jitka Kubalová – v profesním životě je účetní. Pro želvy koordinuje akce v ČR a zasílá potvrzení o darech. Je také zapojena do humanitární pomoci v Ugandě, podporuje i české útulky a záchranné stanice.

Olga Býmová – dobrovolnický pobyt v Indonésii ji motivoval pomáhat i v ČR; řeší administrativu projektu, pomáhá s překlady z/do angličtiny a se vším, co je třeba.

Ivo Pardus – doktorand na katedře Ekologie lesa ČZU, zaměřuje se na poslední fragmenty nedotčených pralesů v Evropě a zkoumá v nich biodiverzitu. Byl na 10titýdenní Erasmus stáži na ochranu karety obecné v organizaci Archelon. V roce 2024 byl součástí měsíční cesty po Indonésii, kde pomáhal s monitoringem projektů a vzděláváním. V ČR pomáhá s akcemi a přednáškami.

Adéla Měrková – vystudovala Českou zemědělskou univerzitu v Praze. Aktuálně jako externí lektor učí o přírodě a klimatu v Centru ekologických aktivit Sluňákov. V roce 2024 a 2025 odjela na měsíc do Indonésie - na Sulawesi nejprve realizovala výzkum teplotních a vlhkostních podmínek v hnízdech a následně pomáhala realizovat změny v chráněné části pláže. Díky Adéle a její pomoci se líhní úspěšnost na poloostrově Tompotika zvýšila o desítky procent. V rámci stáže ve Wildlife Rehabilitation Centru na Maltě se pomáhala starat o karety pravé. V ČR Adéla pomáhá při akcích.

Lucka Váňová – Želvy ji fascinují od dětství, párkrát byla dobrovolničit v různých organizacích na ochranu mořských želv v Řecku a na Maledivách. Vyzkoušela si jak přímou ochranu na plážích, tak práci v záchranných centrech. Vystudovala farmacii, ale touha vědět o ochraně přírody víc, ji přivedla ještě na Přírodovědeckou fakultu. V roce 2025 vypracovala online monitoring želvích center v Malajsii.

Petra Klembarová – studentka biologie na UK; v únoru 2023 pomáhala s rozvojem projektu a monitoringem situace želv na Srí Lance; aktuálně výsledky monitoringu zpracovává do odborného článku pro srí lanskou vládu. Ve volném čase vede několik vodáckých a přírodovědných kroužků pod Domem dětí a mládeže. Ráda jezdí s dětmi na tábory, na vodu a s rodinou lyžovat. Pomáhá na akcích v ČR.

Filip Kounek – pracuje u Českého svazu ochránců přírody, kde se věnuje ochraně přírodně cenných biotopů, obnově mokřadů, provádí monitoringy obratlovců, zejména obojživelníků a má na starost agendu zraněných živočichů. Na Veterinární univerzitě řeší welfare a ochranu zvířat. Za želvami se vydal v roce 2023 jako dobrovolník na Lembatě a Floresu. V Čechách pomáhá s přednáškami a akcemi.

Eva Šlosarčíková – chovatelka a ochránkyně české i tropické fauny, zajišťuje aukce na FB ve skupině *Ruku v ruce* a pomáhá při akcích projektu.

Pepík Brůna – botanik, který pomáhá s úpravou webu a vystavuje potvrzení o darech.

Saša Zdeňková a Tomáš Kolman – v Indonésii byli již pětkrát jako dobrovolníci; v Čechách se věnují vzdělávání a pomáhají s propagací projektu.

Hana Redererová – holka z Moravy, kterou životní cesta zavedla do Tasmánie. Miluje přírodu a pomáhá komunikovat s dárci.

Karolína Dzurendová a Ivana Moudrá – starají se o Instagram projektu a o anglický facebook.

Vlasta Pauke Dobešová – zajišťuje účetní fungování organizace.

Nataša Velenská – předsedkyně *Klubu chovatelů želv* a odborník na želvy

A je Vás mnohem více, kdo pravidelně pomáháte…

Díky za Vás za všechny!

TÝMY V JV ASII, SE KTERÝMI SPOLUPRACUJEME

Dikwella
Matara
Godauda
Berau
Polewali Mandar
Tompotika
západní Papua
Denawan
Lembata

V Indonésii podporujeme, koordinujeme a financujeme ochranu mořských želv na 6 lokalitách.

Na ostrově **Denawan** v souostroví Pulau Sembilan na jihu Bornea spolupracujeme s organizací **PAMALI Indonesia**. Financujeme práci ochranáře Hasana a učitele Irwandiho. Od září se ze Sulawesi, kde školil ochranáře v oblasti Polewali Mandar, vrátil také Buzdar. Do prosince 2025 se věnoval především vzdělávacím aktivitám.

Na **západní Papui** spolupracujeme s univerzitou **UNIPA** a organizací **Yayasan Sealam Karya Lestari**, která se zaměřuje především na ochranu kožatek velkých. Na místě působí Fitry, Deasy, studenti univerzity a místní obyvatelé.

Na západě Sulawesi, v oblasti **Polewali Mandar**, vedeme a financujeme tým organizace **Laut Biru Indonesia**, kde působí ochranáři společně s jedním místním učitelem.

V oblasti Tompotika na východě Sulawesi spolupracujeme s organizací **Alliance for Tompotika Conservation (ALTO)**. Tým vedený Marcy Summers se zde primárně věnuje ochraně kriticky ohrožených ptáků tabonů přilbových, na místních plážích však kladou vejce také mořské želvy, jejichž ochranu zde zajišťujeme my.

Na ostrově **Lembata** v jihovýchodní Indonésii chrání mořské želvy tým **Sahabat Penyu Loang**, tvořený Adem, Juventem a Wilhelmusem.

V oblasti **Berau** na východním Borneu se zaměřujeme na vzdělávání a rozvoj místních komunit. Do místních škol vysíláme dobrovolníky z České republiky a financujeme práci místního řemeslníka.

Na jihu Srí Lanky vedeme a financujeme ochranu mořských želv na 3 místech.

Na plážích u města **Dikwella** se o želvy stará Gayan.

U města **Matara** chrání želvy Mahesh, který v průběhu roku 2025 rozšířil svůj tým o dva kolegy.

Od konce listopadu 2025 podporujeme také Sanduna a Malithu u vesnice **Godauda**.

Na koncepci státní ochrany mořských želv úzce spolupracujeme s panem Channou Suraweerou z **Department of Wildlife Conservation**.

V roce 2025 pokryly finance z České republiky nejen mzdy pro 16 ochranářů, jednoho řemeslníka a čtyři učitele v terénu, ale na třech lokalitách jsme vybudovali chráněné části pláží pro bezpečné ukládání želvích vajec. Na jižním Borneu jsme financovali opravy domku pro ochranáře, instalaci solárních panelů a technologii Starlink, která zajišťuje připojení na neobydleném ostrově.

Zajišťujeme také vzdělávací materiály, na Papui jsme pořídili počítače, financujeme pracovní pomůcky pro ochranáře, nástroje pro rozvoj místních komunit i vzdělávací aktivity. Pro státní centrum Kapuhenwala na Srí Lance jsme navrhli a nechali vyrobit a instalovat informační tabule pro turisty.

Celý tým v České republice pracuje **dobrovolně** a za svou práci nepobírá žádnou finanční odměnu.

Ocenili nás

Nominace na *Cenu Josefa Vavrouška* za dlouhodobý přínos v oblasti ochrany životního prostředí (2024)

Cena honorárního konzula demokratické socialistické republiky Srí Lanka pro Českou republiku – *Za přínos v oblasti ochrany mořských želv na Srí Lance* (2021)

PETA Asia – zařazení týmu *Konservasi biota laut Berau* do výběru *Animal Heroes during Covid-19* https://www.petaasia.com/news/animal-activist-heroes-covid-19-pandemic/

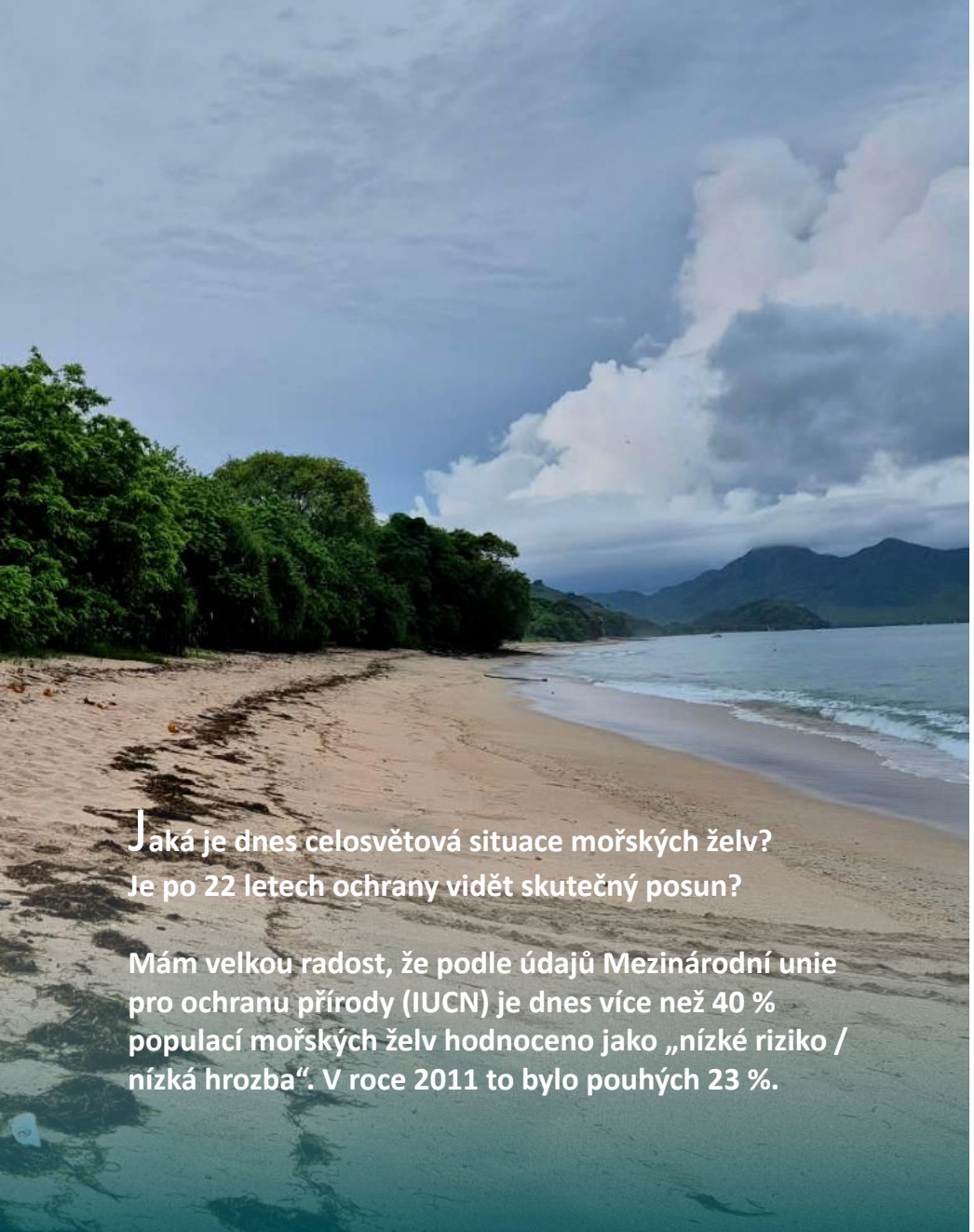
Magazín Forbes Hanu Svobodovou zařadil do žebříčku nadějných mladých Čechů pod 33 let, který doplňuje jejich výběr *30 pod 30*

Nominace na *Cenu Josefa Vavrouška* za výjimečný počin v oblasti ochrany životního prostředí (2019)

Cena Zdeňka Veselovského za výzkumný projekt *Početnost a chování kožatky velké (Dermochelys coriacea) v pobřežních vodách jižního Irska* (2008)

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV

Jaká je dnes celosvětová situace mořských želv? Je po 22 letech ochrany vidět skutečný posun?

Mám velkou radost, že podle údajů Mezinárodní unie pro ochranu přírody (IUCN) je dnes více než 40 % populací mořských želv hodnoceno jako „nízké riziko / nízká hrozba“. V roce 2011 to bylo pouhých 23 %.

Jde o obrovský pokrok, který jasně ukazuje, že dlouhodobá a cílená ochrana funguje. Jsem hrdá a vděčná, že jsme k tomuto posunu mohli přispět – do moře jsme vypustili téměř **5 milionů mláďat mořských želv**, což rozhodně není málo.

Naší metodě říkáme **„Respekt k přírodě“**. Spočívá v tom, že odstraníme hlavní hrozbu – především nelegální sběr vajec – chráníme a uklízíme pláže, a pak necháme přírodu, aby odvedla svou práci. Tento přístup se v kombinaci se vzděláváním a podporou místních obyvatel ukazuje jako mimořádně účinný. Ochrana totiž nestojí jen na datech a metodách, ale také na pozorování samotných přírodních procesů, **respektu k lidem**, budování důvěry a dlouhodobé spolupráci s místními komunitami.

Postupně rozšiřujeme ochranu želv na další místa, dnes už působíme na **devíti lokalitách**. Novým ochranářům nabízíme nejen vědecké postupy, systém sběru dat, mzdu či pracovní vybavení, ale především **zkušenosti, podporu, povzbuzení a vzdělávací materiály**. Úspěch v každé lokalitě ale nakonec závisí na tom nejdůležitějším – zda se najde alespoň jeden, ideálně více lidí s opravdovým odhodláním. A když si člověk uvědomí, kolik takových lidí po celém světě existuje, vzniká skutečná naděje na globální zlepšení situace mořských želv.

I proto jsem měla velkou radost, když byl v říjnu 2025 na globální úrovni změněn status **karety obrovské (*Chelonia mydas*)** na seznamu IUCN z kategorie *Ohrožený* na *Málo dotčený*. Populace této „zahradnice mořských luk“ vzrostla za posledních 50 let přibližně o **28 %**. Jde o významný úspěch ochrany přírody, dosažený díky desetiletím ochrany hnízdních pláží.

Zároveň však platí, že **regionální populace** želv stále čelí vážným hrozbám – změně klimatu, znečištění oceánů a častému zamotávání do rybářských

sítí. Řada dalších druhů zůstává ohrožená, mnohé dokonce kriticky, a proto nutně potřebují pokračující ochranu. Na námi chráněných lokalitách klade vejce 5 ze 7 světových druhů mořských želv (kožatka velká a karety – pravá, obecná, obrovská a zelenavá).

Zejména v Indonésii je obrovským problémem **odpad**. Kelímky, PET lahve, útržky rybářských sítí – to vše ohrožuje život v moři i na souši. V roce 2025 zachraňovali naši ochranáři želvy poraněné lodí nebo **zamotané do sítí** na Sulawesi i na jižním Borneu. O to víc si vážím jejich práce, protože i v hlavní sezóně, kdy na plážích klade vejce i více než deset samic denně, zvládají pláže zároveň pravidelně uklízet.

Velkým a přetrvávajícím rizikem je také **turismus**. Miliony lidí cestují do oblastí, kde mořské želvy žijí, a každý z nás si může vybrat, jaký bude mít jeho chování dopad. Pokud chcete želvám pomoci, vybírejte suvenýry z udržitelných materiálů a nepodporujte obchod s výrobky z želvoviny. Navštěvujte pouze centra, která se skutečně věnují ochraně želv a nevyužívají je jako turistickou atrakci. Dopřejte želvám klid a prostor – dodržujte odstup, nesviťte bílým světlem ani bleskem a chovejte se tiše a ohleduplně.

Svým chováním na dovolené, podporou smysluplných projektů a sdílením informací můžete přispět k tomu, aby mořské želvy zůstaly součástí naší planety i do budoucna.

Mnoho už bylo ztraceno, ale stále zbývá mnoho, co se dá zachránit.

Děkujeme, že nám s tím pomáháte.

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV V INDONÉSII

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast Tompotika na východě Sulawesi

Na východě Sulawesi ve spolupráci s organizací ALTO chráníme karety pravé, karety zelenavé a karety obrovské.

Kvůli nepříznivým klimatickým podmínkám dosahovala v roce 2024 úspěšnost líhnutí mláďat pouze kolem 60 %. Proto jsme na místě provedli detailní měření teploty a vlhkosti písku a navrhli **opatření**, která by mohla úspěšnost líhnutí zvýšit.

Máme obrovskou radost, že se tato práce vyplatila – **úspěšnost líhnutí želv se oproti loňsku zvýšila o více než 10 %**, což považujeme za významný úspěch. Jasně se ukázalo, že úpravy podmínek v chráněné části pláže měly pozitivní efekt. Do budoucna nás ale čeká ještě hodně práce.

Nejčastěji naměřené teploty se totiž na všech sledovaných místech pohybovaly kolem 30 °C. To sice pravděpodobně nemá fatální dopad na vývoj embryí, ale velmi pravděpodobně to znamená, že se na Sulawesi líhne výrazně více samiček, než samečků – podobně jako na většině míst světa. Bohužel, změna klimatu způsobuje zásadní ohrožení želv. V další sezóně proto plánujeme další opatření, která by mohla pomoci ochladit písek a snížit teplotu v hnízdech.

Dobrá zpráva také je, že na dvě chráněné lokality v oblasti přišlo klást vejce **63 želv** (46 hnízd karet zelenavých, 13 hnízd karet obrovských a 4 hnízda karety pravé) a ochranáři do moře vypustili **4 625 mláďat**.

Součástí naší spolupráce bylo také **školení místních ochranářů**, kteří se naučili jednodušší a efektivnější metody sběru dat o želvích snůškách a úspěšnosti líhnutí mláďat, což je klíčové pro dlouhodobé sledování změn.

Organizaci ALTO Tompotika hluboce obdivuji. Jejich práce je výjimečná – kromě ochrany mořských želv se věnují také ochraně

tabonů přilbových a neúnavně bojují proti destruktivní těžbě niklu, která devastuje místní pralesy, znečišťuje vodní zdroje a ohrožuje zdraví i životy místních obyvatel.

4 625 MLÁĎAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
63 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
1 OCHRANÁŘ
1 VÝZKUM VČETNĚ POMŮCEK
2 CHRÁNĚNÉ OBLASTI

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast Polewali Mandar na západě Sulawesi

V oblasti Polewali Mandar spolupracujeme s ochranáři z organizace Laut Biru. Ti se kromě ochrany místních ohrožených druhů mořských želv intenzivně věnují také obnově mořských ekosystémů a vzdělávání veřejnosti o významu moře a jeho ochrany. Vysazují mangrovy, zachraňují korálové útesy a systematicky pracují s dětmi i studenty.

Poškozené úlomky korálů sbírají ze dna moře a připevňují je k očištěnému podloží. Úspěšnost této metody je velmi vysoká – **po sedmi měsících od transplantace zakořenilo 80 % z 500 korálových fragmentů**. Do výsadby korálů se zapojují i děti, které se tak přímo v praxi učí, jaké hrozby tyto jedinečné ekosystémy ohrožují a proč je moře důležité. Právě možnost si ochranu vyzkoušet na vlastní kůži, výrazně zvyšuje pochopení i zapamatování klíčových informací.

Společně se studenty univerzit i středních škol zde ochranáři zasadili **600 sazenic mangrovů**, pravidelně čistí zasazené korály, a pořádají také **„mořskou školu“ (sekolah laut)** zaměřenou na ochranu oceánů. Děti se během setkání dozvídají - jaké druhy mořských želv žijí v Indonésii, jak probíhá jejich životní cyklus, jakým hrozbám čelí a jak mohou samy přispět k jejich ochraně. Výuka probíhá formou her, kvízů a kreslení a děti jsou velmi nadšené. Dokonce vznikly malé **dětské akční skupiny**, které si začaly vymýšlet vlastní projekty na ochranu okolí – děti uklízejí v okolí škol, sázejí rostliny i stromy a aktivně se zajímají o stav svého prostředí.

Ochranáři z **Laut Biru** letos uspořádali už **pátý festival** věnovaný želvám, korálům a mangrovům. Ve velkém zde probíhají také **úklidy pláží** – zapojilo se přes sto místních lidí, převážně studentů, a společně se podařilo uklidit **více, než jednu tunu odpadu**.

Během hlídkování našli ochranáři také želvu zraněnou lodí, která se nedokázala potopit. Konzultovali jsme postup s indonéskými i českými veterináři, včetně prof. **Zdeňka Knotka, CSc.**, evropsky uznávaného specialisty na herpetologii. Bohužel v oblasti není k dispozici rentgenové vyšetření, a možnosti léčby byly proto velmi omezené. Želvu jsme podle doporučení ošetřovali, a když se její stav zlepšil, rozhodli jsme se ji vrátit do moře – vědomi si toho, že jsme jí poskytli maximum možné pomoci.

V roce **2025** v oblasti pomáhalo několik dobrovolníků. **Linda a Dominik** se podíleli na stavbě nové chráněné části pláže, **Adéla, Saša s Tomem**,

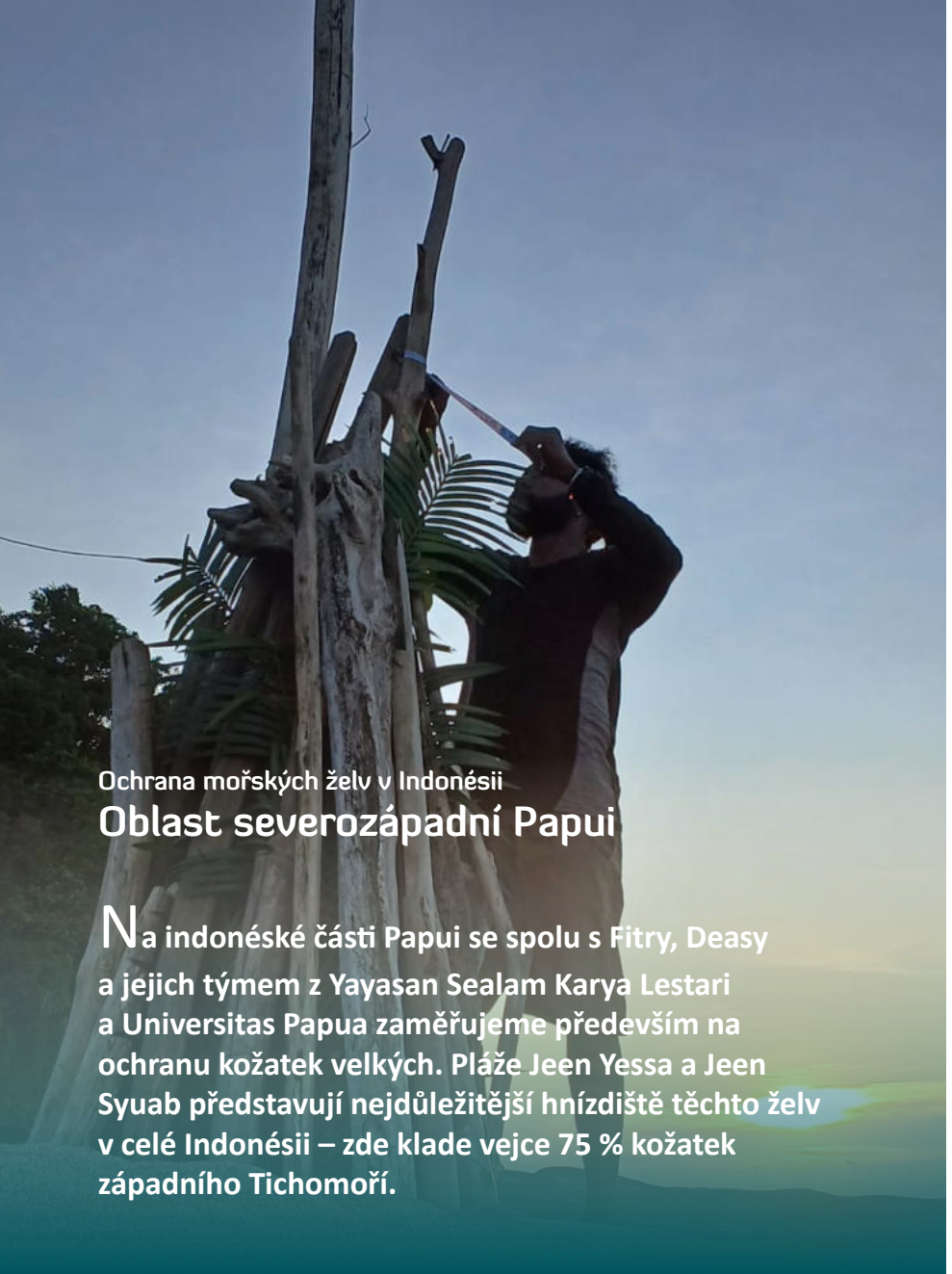
dobrovolnice **Daniela** a paní učitelka **Irena** se zaměřovali především na vzdělávání.

Co se týče želv, lokalita patří mezi méně frekventované. V sezóně 2025 zde bylo zaznamenáno pouze **59 kladoucích samic**, přesto se ochranářům podařilo do moře vypustit **4 749 mláďat**. Líhnivost byla velmi dobrá, za což patří velké poděkování především ochranáři **Buzdharovi**, který se sem dočasně přesunul z jižního Bornea, aby místní tým naučil metodiku ochrany želv. Po splnění tohoto úkolu se v září vrátil zpět k organizaci **PAMALI Indonesia**.

Od příští sezóny plánují ochranáři z **Laut Biru** rozšířit ochranu ještě na **další pláž**, kde byla zaznamenána aktivita pytláků a nalezena vyhrabaná snůška. Držíme jim palce, aby se i zde podařilo želvy ochránit.

4 749 MLÁĎAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
59 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
4 OCHRANÁŘI + 1 UČITEL
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE

+ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLÁCH, ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI – FESTIVAL, SÁZENÍ KORÁLŮ A MANGROVNÍKŮ, UKLID PLÁŽE

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast severozápadní Papui

Na indonéské části Papui se spolu s Fitry, Deasy a jejich týmem z Yayasan Sealam Karya Lestari a Universitas Papua zaměřujeme především na ochranu kožatek velkých. Pláže Jeen Yessa a Jeen Syuab představují nejdůležitější hnízdiště těchto želv v celé Indonésii – zde klade vejce 75 % kožatek západního Tichomoří.

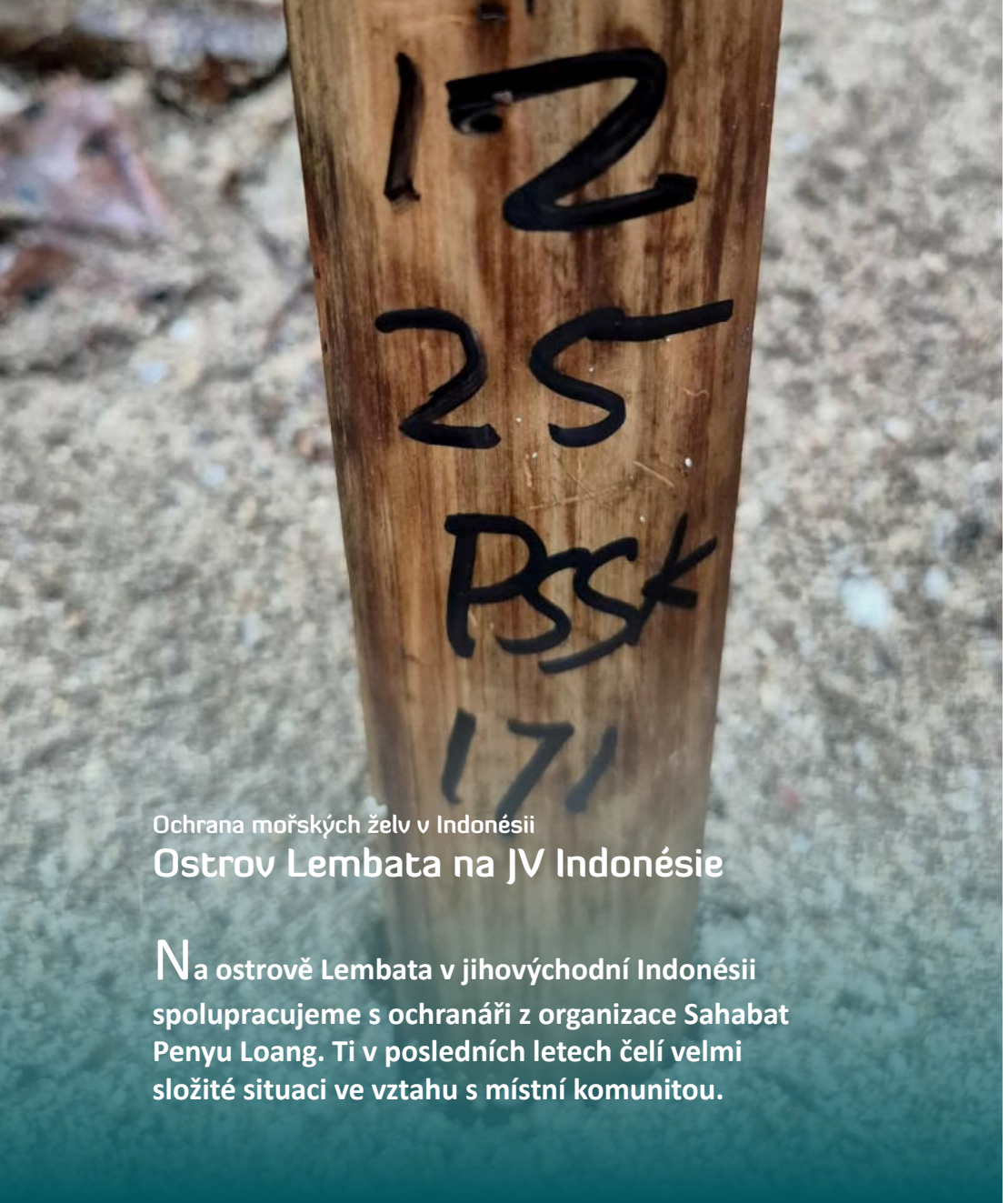
Populace kožatek za posledních 60 let klesla až o 80 % kvůli pytláctví, které je od roku 2017 přísně potlačováno. Hlavními současnými hrozbami zůstávají vysoké teploty písku, eroze, zaplavení snůšek a predátoři.

Pro ochranu vajec byly letos postaveny **tři nové zastíněné chráněné části pláže**, protože z výzkumu z roku 2024 vyplynulo, že nízká líhní úspěšnost je způsobena především vysokou teplotou písku. Ukázalo se, že nejvyšší úspěšnost líhnutí je, pokud jsou vejce přesunuta ideálně pod strom nebo do chráněné části pláže – stromů je však omezené množství.

V roce 2025 se podařilo zachránit celkem **1 713 hnízd mořských želv** – šlo o kožatky velké, karety pravé, obrovské i zelenavé. **Kožatky tvořily 61 % všech hnízd,** což je nejvyšší počet a podíl, jaký byl kdy na této lokalitě chráněn! Velkou zásluhu na tom mají také dva noví ochranáři, jejichž práci financujeme. Spolupráce našich kolegů z univerzity **UNIPA** s členy místních komunit, zejména mladými lidmi z vesnic **Resye, Womom a Syukwo**, ukazuje, že propojení ochrany přírody a podpory komunity je možné a velmi efektivní.

Na Papui jsme rovněž financovali **pět počítačů** pro **Houses of Learning**. Studenti univerzity tu vedli kurzy pro děti z odlehlých komunit. Kurzy navštívilo **108 studentů**, z nichž téměř polovina docházela pravidelně a prokázala zlepšení v práci s počítačem. Pro mnohé mladší děti to byl vůbec první kontakt s počítačem, což pro ně představovalo mimořádný zážitek.

70 542 MLÁĎAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
1713 OCHRÁNĚNÝCH SNŮŠEK
2 OCHRANÁŘI
3 NOVÉ CHRÁNĚNÉ ČÁSTI PLÁŽE
5 POČÍTAČŮ

Ochrana mořských želv v Indonésii

Ostrov Lembata na JV Indonésie

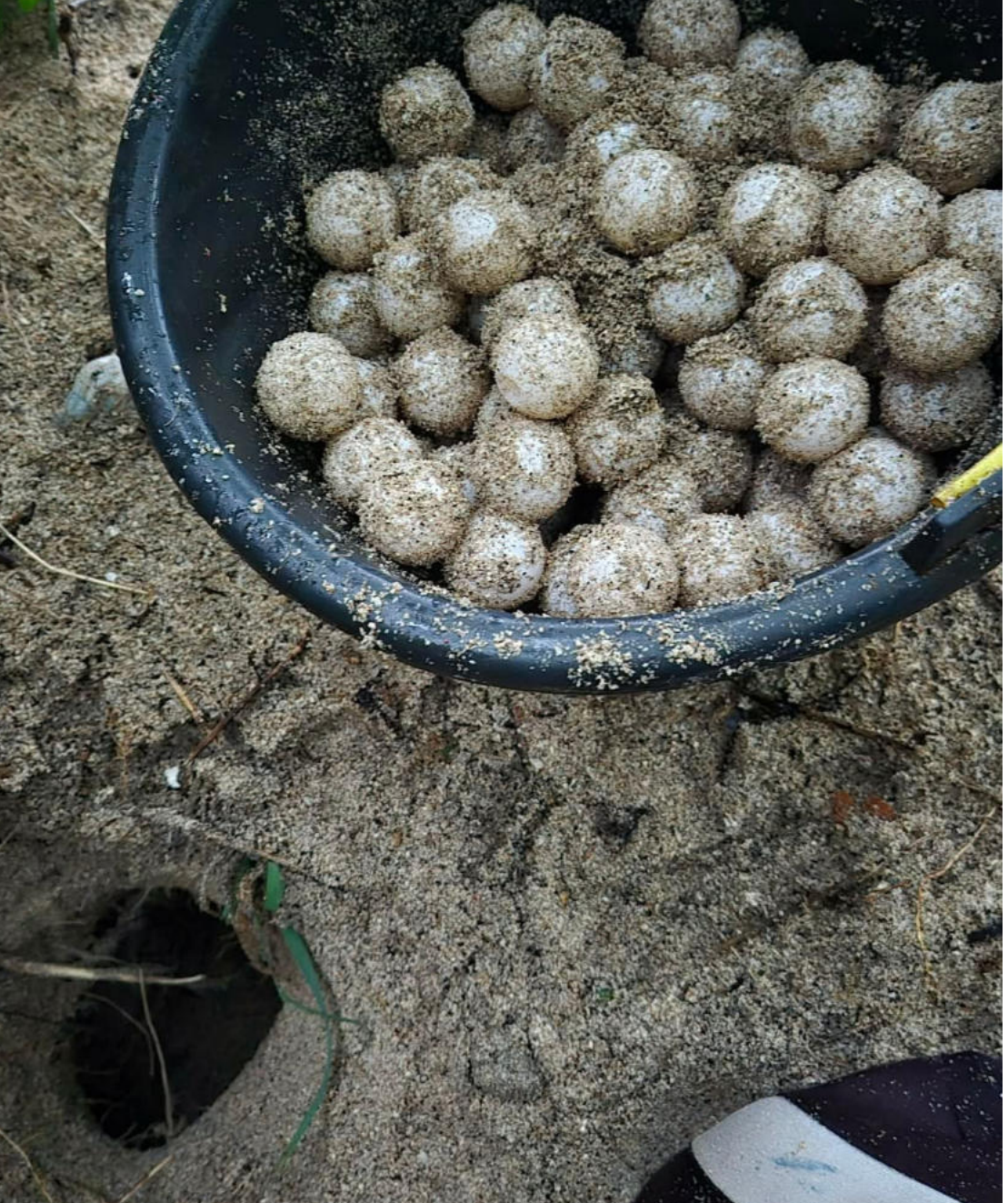
Na ostrově Lembata v jihovýchodní Indonésii spolupracujeme s ochranáři z organizace Sahabat Penyu Loang. Ti v posledních letech čelí velmi složité situaci ve vztahu s místní komunitou.

V srpnu 2024 někdo úmyslně **zapálil chráněnou část pláže** a uvnitř uhořelo více než **1 000 želvích vajec**. V únoru 2025 byl pachatel odsouzen k **čtyřem letům vězení**, avšak ochranáři následně čelili výhrůžkám ze strany jeho rodiny. Přesto se nevzdali. Postavili novou chráněnou část pláže – tentokrát **na pozemku jednoho z ochranářů**. Byla to mimořádně náročná práce, vyžadující přenesení velkého množství písku z pláže, ale výsledek stál za to: podařilo se zde ochránit **29 hnízd** a mezi stromky papáji se vylíhlo **2 573 mláďat**. Ochranáři poté čerstvě vylíhnuté želvy bezpečně přenesli na pláž a umožnili jim návrat do moře.

Když poslouchám příběhy z Lembaty, často si vzpomenu na **Jane Goodall** a její začátky v Gombe – na pomalé a trpělivé budování vztahů s místní komunitou, díky kterým mohla dlouhodobě pomáhat zvířatům. I zde si klademe otázky: *Můžeme místním ochranářům pomoci přesvědčit obyvatele, aby přestali sbírat vejce? Můžeme sdílet zkušenosti z jiných míst, abychom se vyhnuli chybám, které jsou při práci s komunitami běžné?*
Odpověď zní: **možná**.

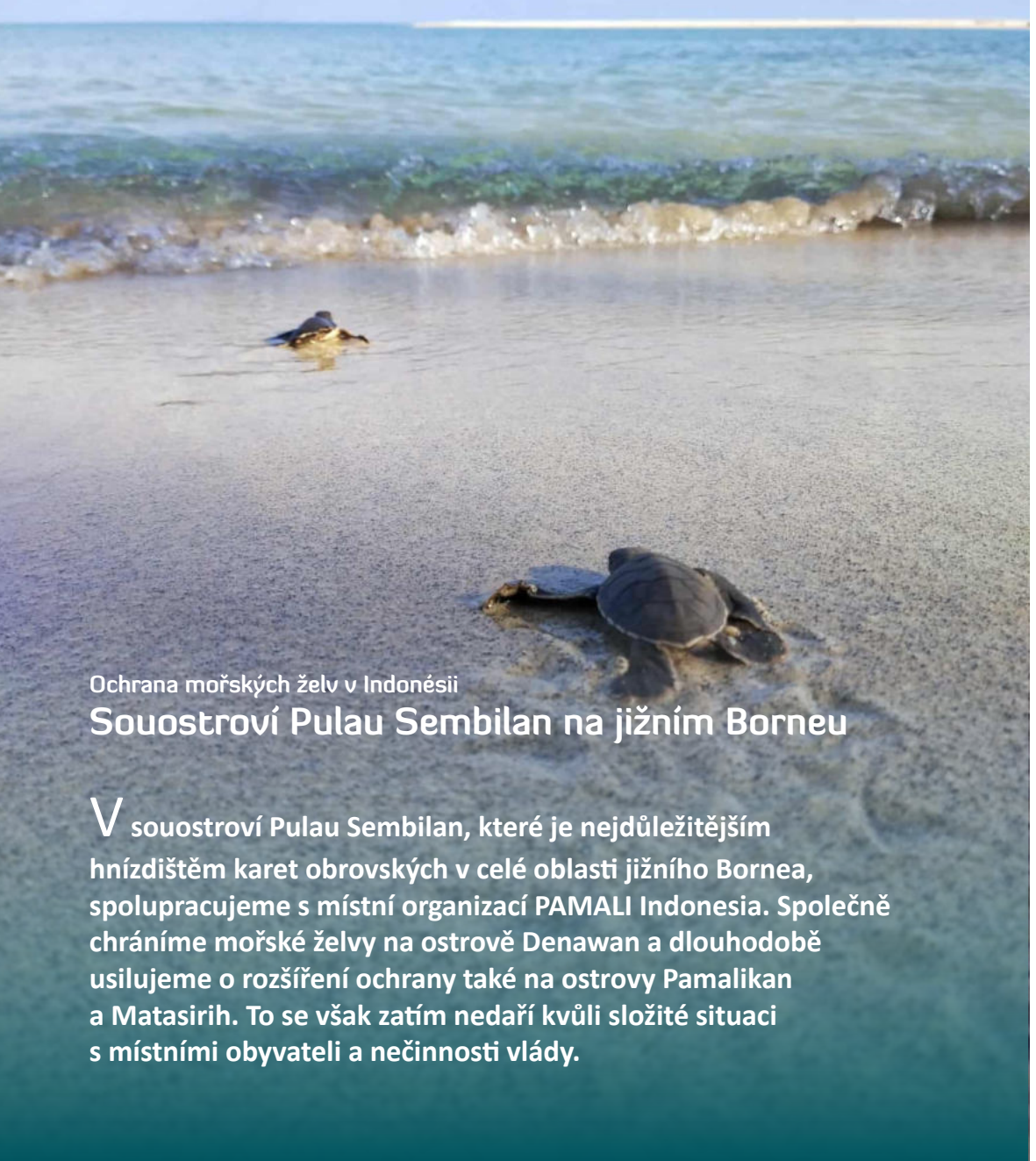
Naše přítomnost na Lembatě je především důkazem, že se **nevzdáváme** a jsme připraveni pomoci, jak jen to půjde. Snad si ochranáři postupně vydobydou důvěru, pochopení a respekt místních obyvatel. K obnovení programu, který zde před lety velmi dobře fungoval, bude potřeba **disciplína, čas a trpělivost**. Situaci bohužel neulehčuje ani fakt, že ačkoliv mnozí vládní představitelé ochranu veřejně podporují, jejich činy tuto podporu ne vždy následují.

Dobrou zprávu z Lembaty přinesl ochranář **Denche**, který žije na druhém konci ostrova. V roce 2024 jsme ho vyškolili ve správné ochraně mořských želv a v roce 2025 se mu podařilo **zachránit**

8 snůšek a do moře vypustit **512 mláďat**. Denche se navíc snaží vysvětlovat místním dětem, že je lepší želvy chránit, než je jíst. Na chudé a tradicemi silně ovlivněné Lembatě je sběr vajec na jídlo stále velkým problémem – o to větší hodnotu má **každé zachráněné vejce** i **každé dítě či rodič**, kteří se rozhodnou přírodu chránit.

3 085 MLÁĎAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
37 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
3 OCHRANÁŘI

Ochrana mořských želv v Indonésii

Souostroví Pulau Sembilan na jižním Borneu

V souostroví Pulau Sembilan, které je nejdůležitějším hnízdištěm karet obrovských v celé oblasti jižního Bornea, spolupracujeme s místní organizací PAMALI Indonesia. Společně chráníme mořské želvy na ostrově Denawan a dlouhodobě usilujeme o rozšíření ochrany také na ostrovy Pamalikan a Matasirih. To se však zatím nedaří kvůli složité situaci s místními obyvateli a nečinnosti vlády.

Ochrana přírody je především **o práci s lidmi** – právě lidská činnost představuje pro želvy největší hrozbu. Ochranáři opakovaně hlásí masivní pytláctví na ostrovech Pamalikan a Matasirih. Situaci by mohla řešit pouze vláda, ta však zatím nejeví dostatečnou vůli zasáhnout. Letos jsme se alespoň pokusili vyjednat umístění **fotopastí a výstražných cedulí** upozorňujících na ilegálnost pytláctví, opatřených logy vlády a policie. Ani to se však zatím nepodařilo – nepomohly oficiální dopisy ani opakovaná osobní jednání, kvůli nimž museli ochranáři cestovat dlouhé hodiny i dny.

Díky zajištění **stálé přítomnosti ochranářů** se podařilo alespoň na ostrově Denawan nájezdy pytláků zastavit.

Přetrvávajícím problémem však zůstává **zhoršující se stav mořských ekosystémů**, na kterých jsou ohrožené druhy závislé. Indonéské mořské ekosystémy patří k nejbohatším na světě, zároveň jsou ale silně ohrožené a postupně ztrácejí schopnost přirozené regenerace. Kromě klimatické změny k tomu výrazně přispívá znečištění, nadměrný rybolov a především **ilegální rybolovné techniky**, jako je používání výbušnin nebo jedů – nejčastěji sloučenin kyanidů, které ničí celé úseky korálových útesů i mořských trav.

Proto se intenzivně zaměřujeme také na **spolupráci s místními komunitami**. Na ostrovech **Matasiri** a **Marabatuan** působí naši učitelé – vzdělávání o moři a mořských želvách zde zajišťuje **Irwandi** a po návratu ze Sulawesi také **Buzdhar**. Organizace **PAMALI Indonesia** tak představuje na jižním Borneu odhodlaného a vytrvalého obránce mořských želv.

Trochu mě uklidňuje **odolnost přírody** – existuje mnoho

příkladů míst i konkrétních živočišných druhů, které byly na pokraji vyhynutí, ale dostaly druhou šanci a dokázaly se vrátit. Snad se to podaří i zde. Síla se často skrývá v odhodlání překonávat překážky, a proto považuji za zásadní podporovat ty, kteří se nevzdávají.

V současnosti se v oblasti soustředíme především na **vzdělávání a podporu ochranářů na ostrově Denawan**. Díky sbírce **Signál pro želvy**, uspořádané ve spolupráci s platformou **VAKOVAKO**, jsme zde mohli zajistit technologii **Starlink** napájenou solárními panely. Ochranáři tak mají přístup k signálu a internetu přímo na neobydleném ostrově. Mohou okamžitě kontaktovat policii při výskytu pytláků, přivolat pomoc při nehodách či zranění, sdílet data, fotografie a videa ze své práce a zůstat v kontaktu se svými rodinami. Této podpory si velmi váží a aktuálně se pustili do oprav a úprav ochranářského domku.

V roce **2025** želvy na Denawanu nakladly **916 snůšek,** ty byly ochráněny a do moře se bezpečně dostalo **59 226 mláďat**. Kromě hrozby pytláctví je navíc nutné vejce často přemisťovat i kvůli **erozi** – ostrov se zmenšuje doslova před očima.

59 226 MLÁĎAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
916 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
1 OCHRANÁŘ + 2 UČITELÉ V TERÉNU
1 CHRÁNĚNÝ OSTROV – Denawan

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast Berau na východním Borneu

Oblast Berau je nejdůležitějším hnízdištěm karet obrovských v celé jihovýchodní Asii a zároveň patří mezi nejvýznamnější líhniště tohoto druhu na světě. Od října 2017 až do září 2022 jsme zde zajišťovali přímou ochranu mořských želv na ostrovech Bilang-bilangan a Mataha. V současnosti v oblasti pokračujeme především v podpoře místních obyvatel a vzdělávání, a to na hlavním ostrově Maratua.

Na Maratue probíhala výuka vedená dobrovolníky **v zimním i letním období**. Děti jsme vzdělávali nejen o mořských želvách, oceánu a ochraně přírody obecně, ale také v **anglickém jazyce** a v tématech spojených s **omezováním odpadu a odpovědným nakládáním s tím, který už vznikl**. Výuka se odehrávala v místní základní škole, na pláži, před domy i v dalších venkovních prostorách – zkrátka všude tam, kde to dávalo smysl.

Na začátku roku se zároveň uskutečnilo několik **workshopů s místním řemeslníkem Sablonem**. Ten se již od roku **2014** věnuje výrobě suvenýrů z **kokosových ořechů**, nikoli z želvoviny. Letos svou tvorbu díky našim workshopům dále rozšířil – začal pracovat s bílými kokosy, barvami i provázky. Vznikla tak řada krásných a originálních výrobků, jejichž prodej přináší **obživu místním lidem** a zároveň **podporuje ochranu mořských želv**.

1 ŘEMESLNÍK
ROZVOJ MÍSTNÍCH OBYVATEL
VZDĚLÁVÁNÍ

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV NA SRÍ LANCE

Ochrana mořských želv na Srí Lance

Přímá ochrana na plážích u města Dikwella

Na pláži Bathigama Beach a v jejím okolí se ochraně mořských želv věnuje ochranář Gayan. Kromě pravidelných nočních obchůzek, přemisťování vajec do bezpečí a vypouštění čerstvě vylíhlých mláďat se zde významně zaměřuje také na osvětu mezi turisty.

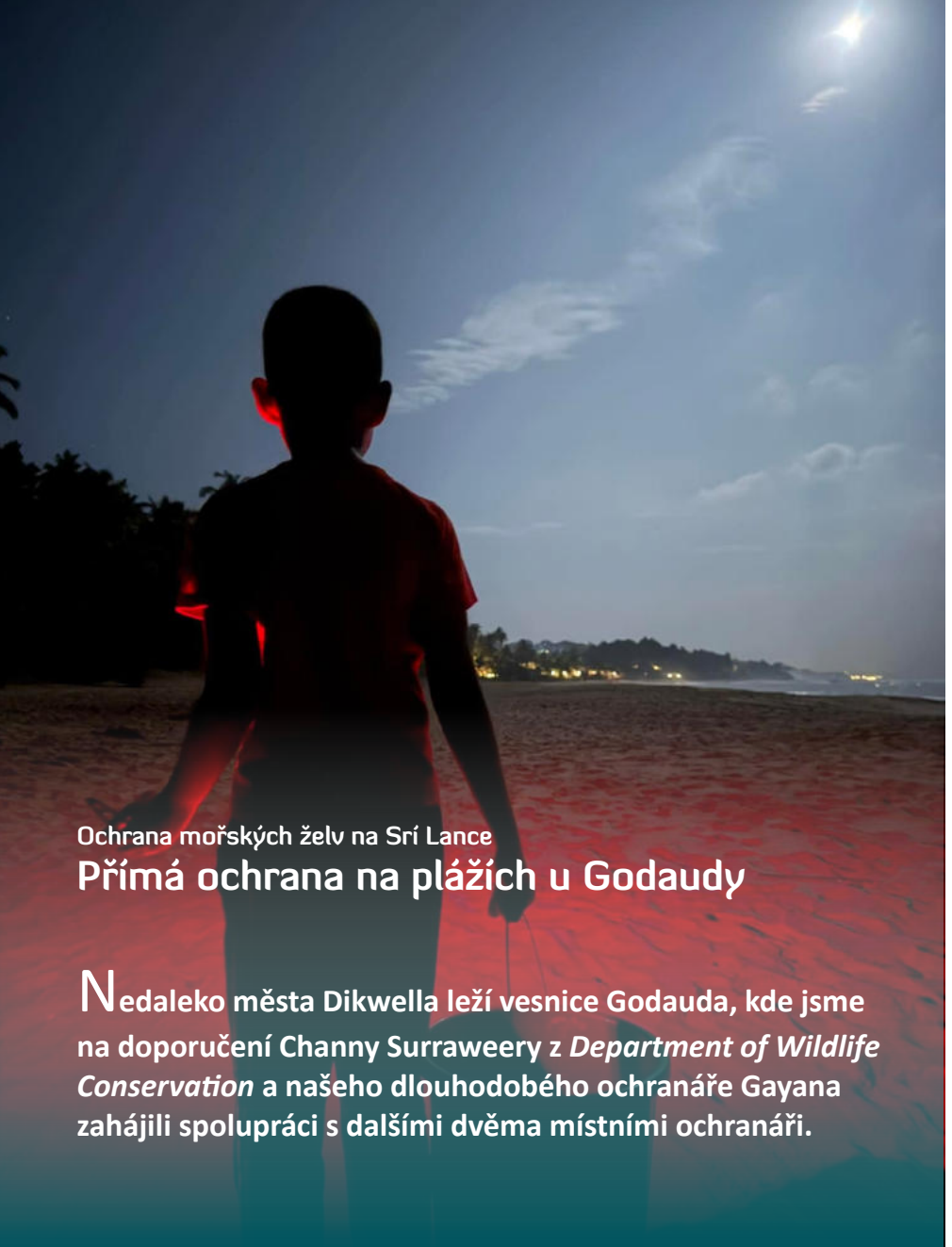
V místní zátoce se totiž téměř neustále pohybují **2 – 4 dospělé želvy**, se kterými si lidé mohou zaplavat. Jde o mimořádný zážitek, mnoho návštěvníků však nerespektuje přirozený prostor želv – sahají na ně, snaží se je krmit, zvedat nebo obklopovat. Někteří místní se na této situaci snaží vydělávat a prodávají turistům mořské řasy, aby mohli želvy krmit přímo z ruky. Takové chování je pro želvy **silně stresující** a může mít vážné dopady na jejich zdraví.

Gayan opakovaně vysvětluje pravidla bezpečného a ohleduplného chování, připomíná zákazy i důvody ochrany želv. Přesto se často setkává s **agresivními reakcemi a urážkami**. Je smutné, že ve snaze užít si dovolenou se někdy vytrácí respekt k přírodě, ale i základní lidská slušnost a ochota dodržovat jasně stanovená pravidla.

Turistický ruch má však v této lokalitě i jednu pozitivní stránku. Hotely v okolí pláže jsou vybaveny **bezpečnostními kamerami**, díky nimž se podařilo zachytit zloděje želvích vajec přímo při činu. Pachatel byl usvědčen a záběry se objevily dokonce v **národní televizi**. Věříme, že tato událost přispěla ke zvýšení povědomí o tom, že mořské želvy jsou zákonem chráněné a sběr jejich vajec je nelegální – a že podobných případů bude do budoucna ubývat.

V roce **2025** Gayan přemístil do bezpečí **55 hnízd**, z nichž se úspěšně vylíhlo **2 826 mláďat**. Před začátkem nové sezony, tedy na konci kalendářního roku, také opravil chráněnou část pláže, kterou poškodila spadlá větev, a obnovil ochranné pletivo. Kromě toho zorganizoval v okolí pláže **výsadbu korálů**, čímž přispěl k obnově místních mořských ekosystémů.

2 826 MLÁĎAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
55 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
1 OCHRANÁŘ

Ochrana mořských želv na Srí Lance

Přímá ochrana na plážích u Godaudy

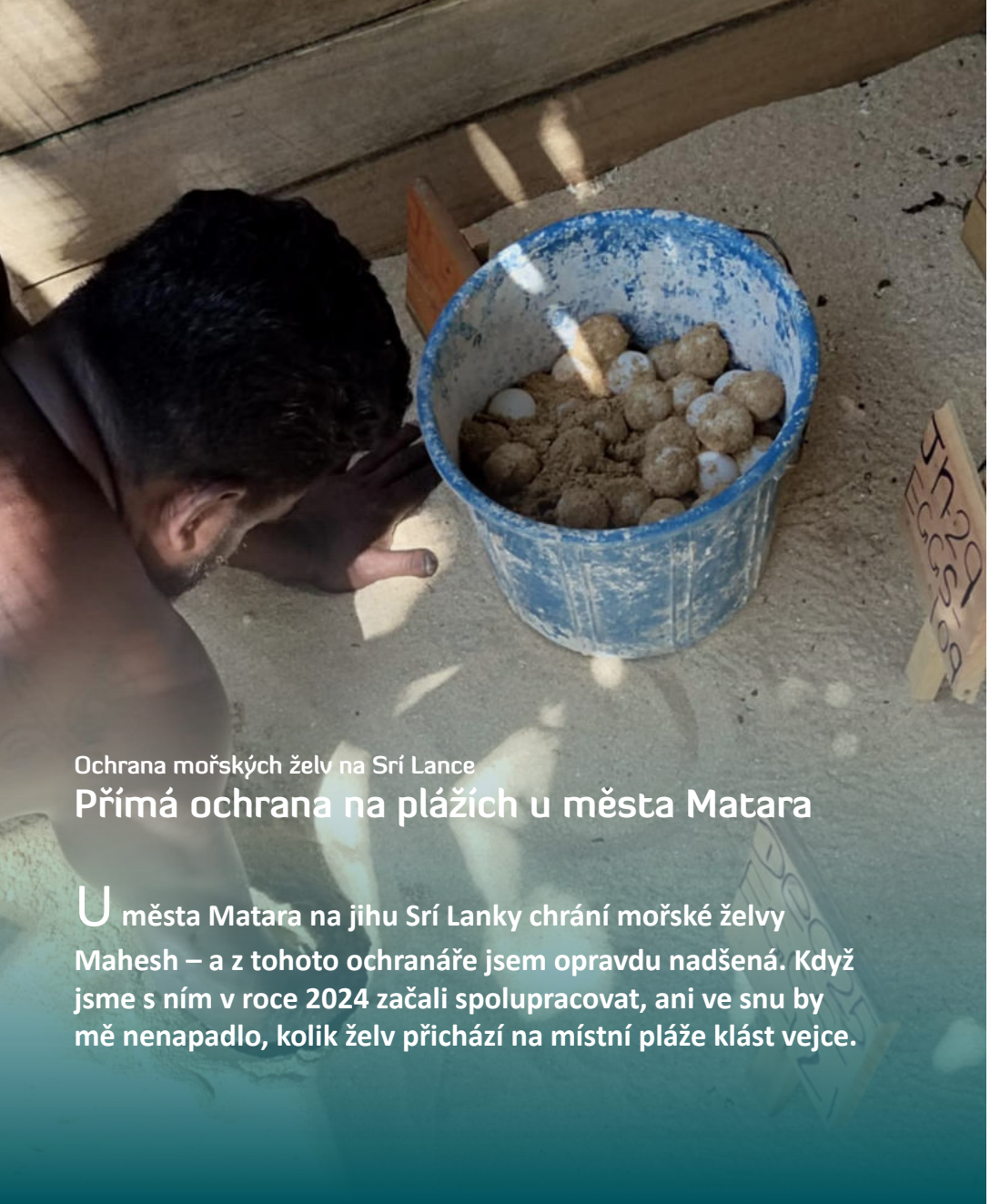
Nedaleko města Dikwella leží vesnice Godauda, kde jsme na doporučení Channy Surraweery z *Department of Wildlife Conservation* a našeho dlouhodobého ochranáře Gayana zahájili spolupráci s dalšími dvěma místními ochranáři.

Sandun a Malitha jsou přátelé. Malitha pracuje jako kuchař v restauraci, Sandun je instruktorem surfování. Právě Malitha se jako první začal více zajímat o mořské želvy, když si s kolegou z práce povídal o jejich výskytu v oblasti Godaudy. Zvědavost se brzy proměnila v hlubší zájem o ochranu želv, o který se Malitha podělil se Sandunem.

Společně se následně seznámili s Gayanem, který jim přiblížil principy ochrany mořských želv a začal je v jejich aktivitách podporovat. Naši dobrovolníci ochranářům přivezli **čelovky s červeným světlem**, proškolili je v technikách správné ochrany, ve **sběru dat** a společně s nimi vybudovali **chráněnou část pláže**.

Díky této spolupráci se ochrana mořských želv v Godaudě mohla naplno rozběhnout – a **od listopadu 2025 tak chráníme želvy již na devíti lokalitách.**

PRVNÍ SNŮŠKA OCHRÁNĚNA PŘED PYTLÁKY
2 OCHRANÁŘI
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE

Ochrana mořských želv na Srí Lance

Přímá ochrana na plážích u města Matara

U města Matara na jihu Srí Lanky chrání mořské želvy Mahesh – a z tohoto ochranáře jsem opravdu nadšená. Když jsme s ním v roce 2024 začali spolupracovat, ani ve snu by mě nenapadlo, kolik želv přichází na místní pláže klást vejce.

V letošní sezóně se mu podařilo **zachránit a po vylíhnutí bezpečně vypustit 29 386 mláďat**. Jeho osobním cílem bylo 10 000 – realita ho samotného překvapila. Průměrná líhní úspěšnost je navíc mimořádně vysoká. Mahesh sám říká, že je to malý zázrak, který přisuzuje **pravidelné výměně písku a stínění v nové chráněné části pláže**, kterou jsme společně vybudovali.

Obrovskou radost mi dělá i to, s jakou pečlivostí dodržuje všechna doporučení a jak přesně a svědomitě svou práci dělá. A skvěle si poradí i s turisty – při vypouštění mláďat vždy vytvoří **ochranný koridor**, lidé stojí stranou, všichni dobře vidí, ale nikdo se želv nedotýká ani je neohrožuje.

Během roku Mahesh postupně **rozšířil chráněné území** a přizval ke spolupráci kolegu **Rasiku**. Společně dnes chrání neuvěřitelných **8 kilometrů pláže**. Mají už dvě chráněné části pláže, přesto se do nich všechny zachráněné snůšky nevešly – **154 hnízd** museli převézt do *wildlife office* k inkubaci. Odtud však bohužel nemáme data o líhní úspěšnosti ani o bezpečném vypouštění mláďat.

Proto plánujeme **vybudovat další chráněnou část pláže a zapojit další ochranáře**, abychom mohli mít celý proces pod kontrolou – od vyzvednutí vajec až po vypuštění mláďat do moře.

Velmi si vážím Maheshova odhodlání i podpory, kterou má od místních lidí. **552 zachráněných hnízd** už představuje skutečnou změnu. Za mě – klobouk dolů.

A ještě jedna zásadní věc: dosud se tvrdilo, že v okolí **Matary** kladou želvy vejce pouze v období **listopad–květen**.

Mahesh ale s naší podporou potvrdil kladení vajec v každém měsíci roku. To zásadně mění pohled na význam celé oblasti.

29 386 MLÁĎAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
552 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
2 OCHRANÁŘI
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE

Ochrana mořských želv na Srí Lance

Spolupráce s vládou

Na Srí Lance spolupracujeme především s Ing. Channou Suraweerou, zástupcem ředitele pro jižní region v *Department of Wildlife Conservation*. Channu, skvělého ochranáře, který mimo jiné studoval na České zemědělské univerzitě v Praze, znám od roku 2013. Společně vyvíjíme udržitelné strategie ochrany přírody, včetně snah o zřízení vzorového centra na ochranu želv Kapunhenwala.

Na začátku roku jsme na plážích u Kapuhenwaly vytvořili **naučnou stezku s informačními cedulemi**, aby turisté lépe rozuměli ochraně želv a dodržovali pravidla při pozorování hnízdění samic i vypouštění mláďat. Cedule jsme instalovali na pláž a připravili **manuály pro turisty**, jak se chovat bezpečně a ohleduplně. Státním ochranářům jsme nechali vyrobit trička, aby bylo jasně poznat, kdo je skutečný ochranář.

Realita však ukazuje, že jeden zapálený člověk často nestačí. Channa má obrovskou pracovní zátěž – spolu se svým týmem spravuje rozmanité **mořské i pevninské ekosystémy**, které zahrnují tři národní parky, několik přírodních rezervací, chráněná území a stovky kilometrů pobřeží. Navíc v Kapunhenwale působí od půlky roku nový místní vedoucí, jehož zájem o ochranu želv je paradoxně minimální a s jeho příchodem se situace v centru zhoršila.

Na pláži se objevily problémy, jako třeba pes, který přímo v chráněné části pláže vyhrabával vejce, protože nikdo neopravil díru v plotě. Nebo malé želvy nepochopitelně držené na slunci v lavoru jen s trochou vody, či dospělá želva v sudu se špinavou vodou – zranění, kvůli kterému tam údajně byla držena, naši dobrovolníci nenašli. Zato měla do krve odřené ploutve od stěn malého sudu plného špinavé vody. Pravidelné hlídky na pláži nejsou zajištěny a ochrana vajec funguje jen omezeně. **Situaci řešíme** přímo s kolegy z *Department of Wildlife Conservation* a věříme, že se během roku 2026 podaří situaci kolem jejich oficiálního vládního centra vyřešit.

Kapunhenwala leží na jihu Srí Lanky na západním konci **Rekawa Beach**, čtyřkilometrové pláže, která je nejdůležitějším líhništěm želv na Srí Lance. Na východní straně pláže působí komunitní projekt **Turtle Watch Rekawa**, kde mohou turisté pozorovat kladení vajec, ale skutečnou efektivitu ochrany nelze přesně ověřit. Kvůli nejisté ochraně a indiciím o pytláctví jsme chtěli pomoci chránit želvy i zde. Projekt byl připravován od května a v létě získal předběžný souhlas z Colomba z *head office Department of Wildlife Conservation*.

Povolení s přesnými pravidly nám však dosud nebylo vydáno. Bohužel, někdy i měsíce vyjednávání a příprav k reálné ochraně přírody nevedou.

Na druhou stranu je třeba **srílanskou vládu pochválit**. Nová regulace zakazuje umisťování **plážových barů a lehátek** na plážích, což je obrovský pokrok. V minulosti na některých místech vyrůstaly desítky nelegálních barů a světel, která rušila samice želv a dezorientovala mláďata. Díky novému nařízení mají želvy opět více klidu a prostoru pro hnízdění.

NAUČNÁ STEZKA S INFORMAČNÍMI CEDULEMI
MANUÁLY PRO TURISTY
TRIČKA PRO OCHRANÁŘE
MĚSÍCE VYJEDNÁVÁNÍ

Green
Generation

Největším klíčem ke změně je podle nás vzdělávání. Proto na všech místech, kde chráníme želvy, také učíme děti. Na Borneu, Sulawesi, Papui i Srí Lance vedou lekce ochranáři, naši učitelé i dobrovolníci. Věříme, že díky těmto lekcím děti pochopí, že planetě nemůže pomoci někdo jiný – že o lepší budoucnost přírody i svou vlastní se musí zasadit samy.

Snažíme se, aby děti rozuměly významu moře, mořských želv a korálů, učily se správně zacházet s odpady a chápaly, proč je nebezpečné a ničivé lovit ryby dynamitem. Současně je učíme **udržitelnému turismu**, vedení aktivit šetrných k přírodě, a také základy angličtiny. Obrovsky důležité také je, že děti učíme plavat a bereme je přímo do terénu za želvami.

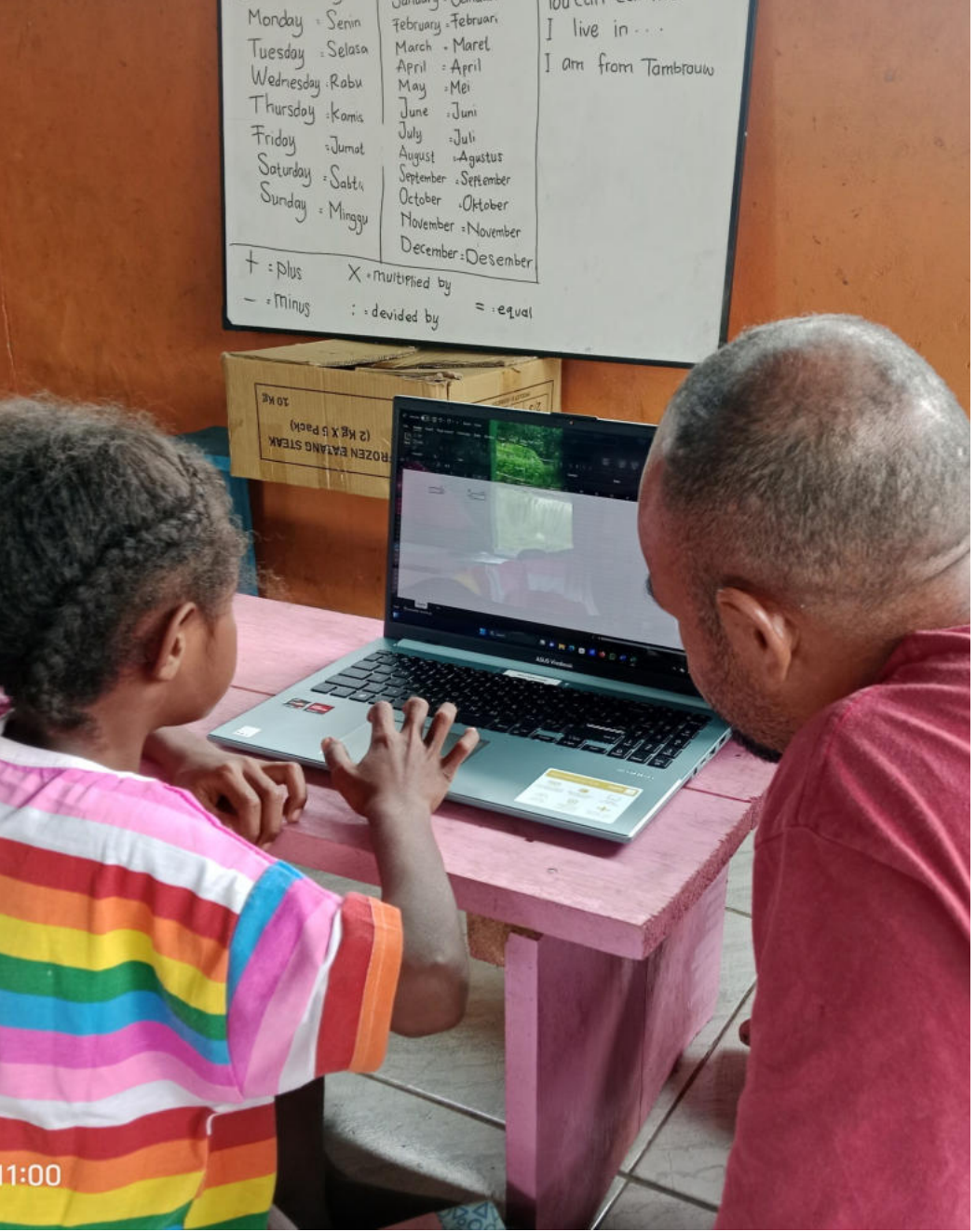
Například na Sulawesi děti navštěvují „mořskou školu“, kde se hravou formou učí o želvách, oceánu a tom, jak mohou sami chránit přírodu. Mnohé z nich pak tvoří malé **akční skupiny** – uklízejí okolí škol, sázejí stromy a aktivně pečují o své prostředí.

Na Papui jsme financovali počítače pro Houses of Learning, kde studenti vedli kurzy pro děti z odlehlých komunit. Pro některé děti to byla vůbec první zkušenost s počítačem a pro všechny velký zážitek.

Na ostrově Maratua probíhala výuka přímo v terénu – na pláži, před domy či ve škole. Děti se učily o mořských želvách, oceánu, ochraně přírody, angličtině a zodpovědném nakládání s odpady. **O mikroplastech v rybách tu lidé slyšeli poprvé**, některé to ale zaujalo a k úklidu pláží se k dobrovolníkům přidali, tak snad i tyhle malé úspěchy povedou nakonec k velké změně. Vzdělávání tu propojuje poznání s praktickou zkušeností a inspiruje.

Na Srí Lance **v Dikwelle a Rekawě** naši dobrovolníci **učili postupně v několika školách.** V tematických lekcích se děti dozvěděly důležité informace **o životě želv, o nebezpečí, která jim hrozí a o tom, jak se chovat, aby se nebezpečí pro želvy zmenšovala**. Zároveň si děti rozšířily anglickou slovní zásobu.

V roce 2025 se našich vzdělávacích programů v terénu účastnilo

22 dobrovolníků – 12 v Indonésii a 10 na Srí Lance. Jejich práce byla klíčová pro podporu místních komunit a výchovu nové generace lidí, kteří mají rádi přírodu a zajímají se o mořské želvy, rozumí příčinám ohrožení těchto kriticky ohrožených plazů a snaží se jednat tak, aby nepřispívali k jejich ubývání. Mám radost, že dobrovolníci vždy tvrdí, že děti jsou zapálené, téma je zajímá a vytváří si bližší a zodpovědnější vztah k želvám a k moři.

22 DOBROVOLNÍKŮ (12 V INDONÉSII, 10 NA SRÍ LANCE)
4 UČITELÉ V TERÉNU
(1 na Sulawesi, 2 na jižním a 1 na východním Borneu)
VÍCE NEŽ 1000 DĚTÍ SE V INDONÉSII A NA SRÍ LANCE ZÚČASTNILO NAŠEHO VZDĚLÁVÁNÍ

Na všech místech, kde se věnujeme ochraně mořských želv, usilujeme také o rozvoj místních komunit. Uvědomujeme si, že místní lidé potřebují prostředky k obživě, a věříme, že jim jde pomoci najít takové zdroje příjmů, které jim zajistí finanční nezávislost, aniž by přitom docházelo k ničení přírody.

Na východním Borneu v oblasti Berau již řadu let pořádáme **řemeslné workshopy šetrné k životnímu prostředí**. Projekt zde vede místní řemeslník Sablon, se kterým spolupracujeme od roku 2014. Specializuje se na výrobu suvenýrů z kokosových ořechů namísto želvoviny. Letos svou tvorbu dále rozšířil – začal pracovat s bílými kokosy, barvami i provázky. Své dovednosti předává dalším obyvatelům ostrova, včetně žáků základních a středních škol. Vznikají tak originální výrobky, jejichž prodej přináší obživu místním lidem a zároveň podporuje ochranu mořských želv.

Výrobě kokosových suvenýrů se věnuje také náš ochranář Buzdar. Tyto dovednosti předával místním nejen na jižním Borneu, ale i na Sulawesi, kam jsme ho vyslali na téměř tři čtvrtě roku, aby místní tým proškolil v metodách ochrany želv.

Rozvoji místních obyvatel se dlouhodobě věnujeme také **na Srí Lance**. V letošním roce jsme se zaměřili především na výrobu bambusových brček. **„Brčkové workshopy“** jsme plánovali několik let a věříme, že pokud se do výroby zapojí co nejvíce místních lidí, mohou se bambusová brčka postupně stát skutečnou alternativou k plastovým.

Na Srí Lance také podporujeme ženskou řemeslnou dílnu v Bentotě. Zároveň chce **Channa Suraweera**, zástupce ředitele pro jižní region v *Department of Wildlife Conservation,* vytvářet pro místní komunitu příležitosti, aby se učili vyrábět produkty šetrné k životnímu prostředí. Rád by, aby byli nejprve proškoleni jeho zaměstnanci, kteří by následně své znalosti předávali obyvatelům v okolí národních parků a přírodních rezervací. Tyto výrobky by pak mohly být nabízeny turistům u vstupů do chráněných území, což by představovalo další krok směrem k udržitelnému turismu na Srí Lance.

1 ŘEMESLNÍK
VÝROBA SUVENÝRŮ Z KOKOSOVÝCH OŘECHŮ NA BORNEU I SULAWESI
WORKSHOPY NA VÝROBU BAMBUSOVÝCH BRČEK NA SRÍ LANCE
PODPORA ŽENSKÉ ŘEMESLNÉ DÍLNY

MONITORING OCHRANY ŽELV V MALAJSII

V roce 2025 jsme provedli důkladnou online rešerši želvích center v Malajsii, abychom získali přehled o lokalitách, kde probíhá ochrana mořských želv a o úrovni jejich péče. Díky tomu nyní tušíme, která centra splňují kritéria správné ochrany, kde jsou rezervy a potenciál ke zlepšení. Máme k dispozici i fotografie a další materiály. Na rok 2026 plánujeme, aby někdo z našeho týmu centra navštívil, ověřil zjištěné informace a případně navázal spolupráci s místními ochranáři. Naším cílem je nejen podpořit ochranu želv v terénu, ale také doporučit turistům kvalitní centra k návštěvě.

Celkem se podařilo najít **31 organizací**. U každé z nich jsme se snažili získat co nejvíce informací – procházeli jsme veřejně dostupné fotografie, videa, recenze na Google Maps a TripAdvisoru, a kde to bylo možné, i webové stránky a profily na sociálních sítích. Data nám poskytla základní představu o úrovni záchranného centra nebo plážového projektu a pomohla nám lépe porozumět místním podmínkám ochrany.

Na základě našich zkušeností a odborných poznatků jsme stanovili **kritéria, která je možné alespoň částečně ověřit online**. Patří mezi ně informace, zda centrum nedrží mláďata v nádržích, zda není v jedné nádrži více želv, nebo zda se při nočním monitoringu používá červené světlo. Celkem jsme stanovili **9 kritérií pro záchranná centra** a **13 kritérií pro plážové projekty**. Hodnocení bylo nastaveno tak, aby žádné místo nebylo penalizováno, pokud se některé kritérium nepodařilo ověřit.

Výsledkem je **přehled, který poslouží jako podklad pro terénní průzkum**. U některých center jsme zaznamenali postupy, které mohou želvám ubližovat. Z dostupných informací však nelze s jistotou říct, zda jde o vědomé jednání, nebo spíše o nedostatek zkušeností či možností. To bude možné posoudit až při osobním kontaktu s místními ochránci.

Celým projektem sledujeme dva cíle. Prvním je **najít centra, která lze turistům doporučit. Druhým cílem** je zároveň pochopit záměry center, která v současnosti nesplňují zásady vhodného zacházení s mořskými želvami. Pokud najdeme společnou řeč, rádi centra podpoříme ve zlepšení. Tento monitoring je pro nás také příležitostí získat zkušenosti a poznatky, které můžeme využít při práci v dalších regionech, a potvrzuje nám, že **ochrana želv je vždy kombinací péče o zvířata i spolupráce s lidmi**.

ONLINE REŠERŠE ŽELVÍCH CENTER V MALAJSII

ZODPOVĚDNÝ ŽELVÍ TURISMUS

„Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého – a také tam, kde dochází k ničení přírody.“ Tento citát Josefa Vavrouška se mi při vyhlašování Ceny Josefa Vavrouška, na kterou jsem byla nominována, hluboce vryl do paměti. Obrovsky s ním souhlasím. Užijte si prosím dovolenou, ale neohrožujte při ní mořské želvy.

Jak můžeme mořským želvám pomoci?

Volte suvenýry ideálně vyrobené lokálně a z udržitelných materiálů. Odpadne tak nutnost dopravovat suvenýry z jiných koutů planety, vyrábět je někde v továrnách za nejasných podmínek a z různých materiálů. Navíc podpoříte lokální řemeslníky a komunity. Kvůli obchodu s krunýři karety pravé se tento druh dostal na pokraj vyhubení. **Nákupem suvenýrů z kokosu, dřeva nebo jiných udržitelných materiálů přispíváte k ochraně želv.**

Navštěvujte pouze centra, která želvám skutečně pomáhají. Skutečná záchranná centra nemají bazény plné mláďat. Jejich hlavním cílem je ochrana pláží a přirozeného prostředí želv. Pokud chcete želvy vidět, ověřte si předem informace o centru, které plánujete navštívit. **Fotografie malých želv v nádržích často značí spíše turistickou past než skutečnou ochranu.** Tým Chráníme mořské želvy opakovaně monitoroval centra na Srí Lance a doporučená místa jsou dostupná na naší mapě zde https://www.google.com/maps/d/u/2/viewer?mid=1ONQbOwN9qxZRExQUNYIxup9H4X1JHa0&ll=6.387536386440332%2C80.3618695&z=9

Dopřejte želvám jejich přirozený prostor – ve vodě i na pláži. Klidné chování a dostatečný odstup umožní želvám pokračovat v jejich přirozené činnosti bez stresu a vám nabídne silný, ale etický zážitek. Při pozorování používejte pouze červené světlo a nikdy nefotografujte s bleskem.

K ochraně mořských želv může přispět každý z nás – svým chováním na dovolené, podporou projektů, které pracují přímo v terénu, i sdílením ověřených informací s ostatními. Pokud znáte někoho v médiích, budeme rádi za propojení a pomoc – média by podle nás měla hrát pozitivní roli v podpoře udržitelného turismu a ochrany přírody.

Velkou pomocí se ukázalo například půlminutové video natočené z pohledu želvy https://www.youtube.com/shorts/XMZ7ZXOfpR4 , které oslovilo už více

než 800 000 lidí. Považuji to za úžasný důkaz toho, jak silný dopad může mít dobře zvolená forma osvěty.

Děkuji všem, kteří pomáhají šířit klíčové informace o tom, že držení zdravých mláďat želv v bazénech není vhodnou ochranářskou metodou, že vypouštění mláďat na rozpálený písek během dne jim může vážně uškodit, a že předčasné vyhrabávání mláďat z hnízd jen pro potěchu turistů je nepřijatelné a narušuje jejich přirozený vývoj.

Na tom, aby turisté navštěvovali pouze místa, která želvám skutečně pomáhají, spolupracujeme také s hotely a dalšími partnery v cestovním ruchu.

Mořské želvy žily na naší planetě ještě před dinosaury. Pomozme jim tu zůstat i pro další generace. Děkujeme moc!

ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI V ČR

Rok 2025 byl v České republice mimořádně bohatý na přednášky, vzdělávací programy i akce pro veřejnost. Velkou radost mi dělá, že se během roku podařilo uspořádat celkem 69 akcí zaměřených na mořské želvy, jejich ochranu a zodpovědný turismus.

Z toho **33 akcí proběhlo ve školách** – od univerzit přes střední a základní až po mateřské školy. Některé školy navíc připravily vlastní želví programy. Na základní škole Hlučín–Rovniny například pracovali s metodou RAFT, která rozvíjí psaní a kreativní myšlení, na základní škole Krčín v Novém Městě nad Metují se zase uskutečnily „želví Radovánky“.

Dalších **36 akcí bylo určeno široké veřejnosti**. Velmi mě potěšil například Pochod pro přírodu v Brně, křest knihy *Vítězství mořské želvy*, přednáška pro Klub chovatelů želv v Zoo Praha, První ochranářský festival v Chomutově v REPTIL clubu nebo naše účast na festivalech Voda – Moře – Oceány, Obzory či KOLEM SVĚTA. Tradičně jsme o mořských želvách informovali také v Zoo Jihlava, na táboře dětského klubu Kodymka a na zahradní slavnosti České zemědělské univerzity. Inspirativní bylo i setkání řečnic TEDx Women.

Dům dětí a mládeže v Jirkově uspořádal akci s názvem **Společně zachráníme planetu**, které se zúčastnilo více než 600 lidí. V Týništi nad Orlicí po přednášce vznikla dokonce želví stezka a místní knihovna vydala o želvách článek
v regionálním tisku
https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/zpravodaj_tyniste.PDF

Velkou radost mám také z nové informační cedule o mořských želvách v Chomutově – a těší mě, že další brzy vznikne v Rudné u Prahy.

Za mimořádně důležitou považuji celorepublikovou kampaň, kterou jsme realizovali ve spolupráci s centry výuky angličtiny **Helen Doron English https://helendoron.cz/**. Díky dobrovolnici Martině, která byla o Vánocích 2024 v Indonésii, vznikly v roce 2025 tematické lekce o mořských želvách. Martina oslovila českou centrálu Helen Doron English i samotnou zakladatelku metody v Izraeli – a nápad se setkal s velkým nadšením. V květnu jsem měla možnost přednášet pro přibližně 300 učitelů angličtiny z celé republiky a během června s**e o mořských želvách učilo více než 9 000 dětí po celé České republice.**

Děti se dozvěděly, proč jsou mořské želvy ohrožené a jak jim mohou pomoci– nejen na dovolené, ale i z domova. Rodiče, děti a lektoři společně vybrali více než 175 000 Kč na ochranu želv v Indonésii a na Srí Lance. Této spolupráce si nesmírně vážím a obdivuji **Helen Doron English** za to, že se kromě **výuky jazyka věnuje také hodnotám a odpovědnosti.** Velké poděkování patří i Lucce z marketingu, která o kampani skvěle informovala celou komunitu. O to větší radost mám z toho, že mezinárodní centrála Helen Doron v Izraeli naše lekce převzala a **plánuje je využívat ve svých centrech po celém světě.** Už samotné toto rozhodnutí je obrovským oceněním naší dlouhodobé práce v oblasti vzdělávání. Doporučuji **reportáž o kampani ve Zprávičkách na Déčku**. Najděte si minutu 2:15
https://www.ceskatelevize.cz/porady/10265744641-zpravicky/225411000160614/?fbclid=IwY2xjawMUCN9leHRuA2FlbQIxMABicmlkETBLRDE4bjhHTEdOelhtYUhFAR4nA-Xg9oCh3y0OetDyR-g7DbkyNyHi2GQ7nKDUkLNxT9eALdKTdBb5gmehxg_aem_y_1jJx21-wa82jTLbdbF9Q

Ráda bych také poděkovala malířce Dominice Brejchové a galerii Gram Prague za výstavu *Life Aquatic*. Nejenže Dominika tvoří nádherné obrazy, ale díky tombole na vernisáži se podařilo vybrat prostředky na téměř dvouměsíční platy pro ochranáře. Další finance přibyly i z prodeje obrazů.

Velký význam má pro mě také mediální osvěta. Po letech snažení se podařilo publikovat článek v palubním časopise letecké společnosti **Smartwings**, který byl po tři měsíce dostupný v každém sedadle letadel.
https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/MW_8-10_2025_Part41.pdf

Vyšly také články na **Novinkách**
https://www.novinky.cz/clanek/cestovani-ceska-pomaha-na-druhe-strane-planety-jeji-prace-uz-zachranila-miliony-zivotu-40512036?fbclid=IwY2xjawKrpVRleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETBLRDE4bjhHTEdOelhtYUhFAR7OEIyFyvVT5oU0A1O5faahLkApLQHkufRnHRwUsIAgCTmDTC9SOMgWdFpp6A_aem_wapM7e9e3z9gSLWWfa5OkQ

v Magazínu TÉMA (v české i slovenské verzi)
https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/TEMA_zelvy.pdf,

v National Geographic
https://www.nationalgeographic.cz/priroda/turisticke-pasti-zabiji-morske-zelvy-indonesie/?fbclid=IwY2xjawOFMDhleHRuA2FlbQIxMQBzcnRjBmFwcF9pZBAyMjIwMzkxNzg4MjAwODkyCGNhbGxzaXRlAjMwAAEe4scR7fpZ0FB-Z0vQQLz-AI4FJYa3Ko02JdJl9tu0D14g9kucQuWdVAQh0aA_aem_3dmkGURQvQ6C7gMVB07nXA

i ve Forbesu
https://forbes.cz/nemame-more-no-a-co-ceska-biolozka-uz-zachranila-miliony-morskych-zelv/

Milovníkům knih bych ráda doporučila **román *Vítězství mořské želvy***
https://lubospavel.cz/vitezstvi-morske-zelvy/ , který je inspirován cestou za ochranou mořských želv. Autor na knize pracoval šest let a sám se zapojil jako dobrovolník do terénní ochrany, takže kniha nabízí autentický pohled na realitu, které mořské želvy čelí.
O knize vznikla také reportáž v televizi
https://www.tvnoe.cz/porad/43254-artbitr-kulturni-magazin-lubos-pavel?fbclid=IwY2xjawKuWhhleHRuA2FlbQIxMABicmlkETBLRDE4bjhHTEdOelhtYUhFAR6y7A7-i8dFUrHF4GsBrszkQYZtmEt-xE4nXKqMFlau2kWPhO0926OD9cACqw_aem_zaa3Z6vI3KxsKXH-K57LMQ

V TV NOE doporučuji také pořad Výpravy do divočiny
https://www.tvnoe.cz/index.php/porad/42533-vypravy-do-divociny-chranime-morske-zelvy
A jsem moc ráda, že TV NOE 7.2. 2025 odvysílala i spot s herečkou Veronikou Mackovou https://www.youtube.com/watch?v=qGbq3o8fjiE

Pokud jste spíše milovníkem rozhlasových vln, můžete si poslechnout

záznam z **Klubu Rádia Junior**
https://junior.rozhlas.cz/nepodporujte-na-dovolene-falesna-centra-pro-zachranu-zelv-jak-snadno-poznat-past-9514267?fbclid=IwY2xjawMUBcBleHRuA2FlbQIxMQABHrBOed55y8FMnbJiPNJ3X3SGU382A1L6445QhfPdybcOwy-qHDdHXRmGZ-Lb_aem_ts8VEehBcEIV4_JMVHjrKA

Nebo přímý přenos z přírodovědeckého světa aneb Jak z ČR chráníme želvy, rozsivky i ohrožené rostliny - Český Rozhlas Hradec Králové.

Výstavu fotografií právě **Petra Jana Juračky**, který organizoval poslední zmiňované rozhlasové vysílání, jste v roce 2025 mohli vidět v Pardubicích na Gymnáziu Mozartova 449, v **Rakovníku v Masarykově nemocnici** a na Sportovním gymnáziu Kladno. Fotky tady byly přímo u jídelny, takže děti si je prohlížely každý den. Místní paní učitelka k výstavě dělala i doprovodné programy.

Radost mám i z facebookové aukce na profilu Ruku v ruce a z **kalendáře** *Chráníme mořské želvy 2026*, který své majitele po celý rok symbolicky provází na ostrově Sulawesi. Kalendář nabízí nejen fotografie mořských želv, ale i snímky místní přírody. Děkuji všem autorům fotografií (Martin Pelánek, Linda Plívová, Martin Procházka, Vivi Tan Oga, Marcela Hovorková, Kevin Schafer, Ado Nunang, Eva Bílková a ochranáři z Laut biru) i těm, kteří se podíleli na jeho grafickém zpracování (Lenka Pinkavová) a tisku (Michal Votápka - TISK KRÁSNÁ LÍPA, spol. s r.o.).

Ráda bych také zmínila jednu velmi milou spolupráci. V Hradci Králové vznikly díky Zuzce z obchůdku Královská zahrada krásné keramické hrnečky, talíře a šperky s želvími motivy, jejichž prodej podporuje ochranu mořských želv.

Takové iniciativy mi dávají velkou naději a radost.
Zuzky tvorbu najdete na
https://www.facebook.com/podglazurou

69 AKCÍ
(33 PRO ŠKOLY, 36 PRO VEŘEJNOST)
+ CCA 800 LEKCÍ
V CENTRECH HELEN DORON – ENGLISH
(PŘES 9000 DĚTÍ)
13X V MEDIÍCH
(8 ČLÁNKŮ, 2X V RÁDIU, 3X V TELEVIZI)
1 KNIHA INSPIROVANÁ PROJEKTEM
3 VÝSTAVY, 1 KALENDÁŘ,
1 AUKCE

ÚSPĚCHY ROKU 2025

Za největší úspěch roku 2025 považuji bezesporu kampaň realizovanou ve spolupráci s centry výuky angličtiny **Helen Doron English**. Díky této spolupráci se o mořských želvách, jejich ohrožení a možnostech, jak jim pomoci, učilo více než **9 000 dětí po celé České republice**. To je pro mě mimořádně cenné, protože hluboce věřím, že právě vzdělávání je klíčem nejen k ochraně mořských želv, ale i celé planety.

Vybavuji si slova Jane Goodall: *„Jen když porozumíme, probudí se v nás zájem. Jen když se v nás probudí zájem, můžeme pomoci.“* Přesně to podle mě u mnoha zapojených dětí nastalo. Získaly nové informace, pochopily souvislosti a byly inspirovány k tomu, aby se chovaly zodpovědně – nejen během dovolené, ale i v každodenním životě.

Rok 2025 však nebyl jen o vzdělávání a zvyšování povědomí. Jsem hrdá především na konkrétní výsledky z terénu, které dokazují, že naše práce má skutečný dopad:

- Rozšířili jsme ochranu mořských želv do nové oblasti na Srí Lance.
- Do bezpečí bylo celkem přeneseno 3 396 **hnízd mořských želv**.
- Vylíhlo se a bezpečně doběhlo do moře 174 439 mláďat.
- Potvrdili jsme, že mořské želvy v okolí Matary kladou vejce **ve všech měsících roku**, což zásadně mění pohled na význam této oblasti.
- Na dvou lokalitách jsme se věnovali obnově mořských ekosystémů – vysazovali jsme mangrovy i korály.
- Díky sbírce Signál pro želvy mají ochranáři na ostrově Denawan konečně stabilní mobilní signál.
- Workshopy na výrobu bambusových brček pomáhají vytvářet smysluplnou alternativu k plastům.
- Reagujeme na dopady klimatické změny – díky adaptačním opatřením se podařilo zvýšit líhní úspěšnost.
- Důkladná online rešerše želvích center v Malajsii vytvořila pevný základ pro další rozvoj našich aktivit v této oblasti.

Tyto výsledky jsou pro mě důkazem, že propojení vzdělávání, práce s místními komunitami a přímé ochrany v terénu má smysl. A zároveň jsou motivací pokračovat dál.

PO ČEM TOUŽÍME V ROCE 2026

Plánů a přání pro rok 2026 máme mnoho. Všechny spojuje jedno společné téma – posilování ochrany mořských želv prostřednictvím práce s lidmi, vzdělávání a podpory konkrétních řešení v terénu.

V nadcházejícím roce bychom rádi:

- Podpořili minimálně jednu novou skupinu ochranářů na Sulawesi a rozšířili tak síť místní ochrany.
- Zavedli další adaptační opatření, a ještě zvýšili úspěšnost líhnutí mláďat v době, kdy se stále více projevují dopady klimatické změny.
- Pomohli stabilizovat složitou situaci mezi místní komunitou a ochranáři na ostrově Lembata.
- Snížili míru pytláctví na ostrovech Pamalikan a Matasirih na jižním Borneu.
- Přispěli ke zlepšení fungování ochrany mořských želv na pláži Rekawa Beach.
- Proškolili spolupracovníky Department of Wildlife Conservation na Srí Lance ve výrobě udržitelných suvenýrů.
- Osobně vyjeli na Papuu – projekt zde podporujeme již druhým rokem, tým z Yayasan Sealam Karya Lestari a Universitas Papua dosahuje skvělých výsledků, a rádi bychom se s nimi setkali přímo v terénu.
- Navštívili Malajsii, ověřili zjištění z online monitoringu želvích center, navázali spolupráci s místními ochranáři a vytvořili mapu kvalitních center doporučených k návštěvě.
- Zrealizovali online monitoring center na ochranu mořských želv na Filipínách, následně oblast navštívili, navázali spolupráci s místními týmy a vytvořili mapu ověřených center pro veřejnost.
- Pokračovali ve zvyšování informovanosti o mořských želvách, ochraně oceánů a zodpovědném turismu.
- A s radostí sledovali rozvoj mezinárodní kampaně s centry Helen Doron English, která propojuje vzdělávání dětí s ochranou přírody po celém světě.

Rok 2026 vnímáme jako další krok na dlouhé cestě. Víme, že změna nepřichází hned – ale právě vytrvalost, spolupráce a důvěra dávají naší práci smysl.

HOSPODAŘENÍ SPOLKU CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY Z.S. V ROCE 2025

Výnosy: 1 579 315Kč = dary **Náklady**: 984 120Kč

z toho:

INDONÉSIE = 780 501Kč
ALLIANCE FOR TOMPOTIKA CONSERVATION chrání želvy v oblasti Tompotika na východě ostrova Sulawesi: 121 439Kč
LAUT BIRU je organizace, která chrání želvy na západě Sulawesi (oblast Polewali Mandar): 207 088Kč
YAYASAN SEALAM KARYA LESTARI a UNIVERSITA PAPUA chrání na indonéské části Papui kožatky velké: 286 999Kč
SEHABAT PENYU LOANG zajišťuje ochranu na ostrově Lembata na jihovýchodě Indonésie: 19 677Kč
PAMALI INDONESIA chrání karety na ostrově Denawan na jihu Bornea: 121 298Kč
VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJ OBYVATEL v oblasti Berau na východním Borneu: 24 000Kč

SRÍ LANKA = 176 037Kč
Ochranář Gayan chrání pláže u města Dikwella: 28 946Kč
Ochranáři Sandun a Malitha chrání pláže u vesnice Godauda: 8 254Kč
Ochranáři Mahesh a Rasika chrání pláže u města Matara: 80 527Kč
spolupráce s vládou – informační tabule ke státnímu centru Kapuhenwala: 58 310Kč

Propagace: 16 482Kč (doména, kalendář)

Poplatky za převody: 11 100Kč

Detaily můžete sledovat na transparentním účtu organizace: https://ib.fio.cz/ib/transparent?a=2101346384

Velké poděkování patří všem, kteří s námi v roce 2025 spolupracovali. Bez Vás by se žádný z letošních úspěchů nemohl stát skutečností:

Helen Doron English, Nadace Via, Orange Academy, Nadační fond VAKOVAKO, ZOO Brno, Ruku V Ruce, Nobilis Tilia s.r.o., ZOO JH s.r.o., Nadační Fond CCBC, Zebra Technologies, Umim Anglicky S.R.O., Město Česká Třebová, UK Online Giving Foundation, European Diving School, Teraristická společnost Praha, Zoo Zájezd, Inreko Spol. s.r.o., Městská Knihovna Týniště nad Orlicí, Reptilclub. Z. S., Dům Dětí a Mládeže Jirkov, Diversionpromotion s.r.o., 4youth s.r.o., ZŠ A ZUŠ Líbeznice, ZŠ Kaplice, ZŠ Na Habru, Začít spolu Náchod, Sunny Canadian International School, Základní škola Velké Poříčí, ZŠ Sv. Čecha Choceň, ZŠ a MŠ Zbečno, ZŠ Kopřivnice – Mniší, Základní škola Hradební, Broumov

Děkujeme Vám – právě díky Vaší podpoře můžeme pomáhat mořským želvám.

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2025 přispěli na transparentní účet částkou nad 1000 Kč):

Jiří Kolínek,
Linda Plívová,
Dominika Brejchová,
Jana Hlavínová,
Eva Brejchová,
Kateřina Mutinová,
Dagmar Danovski,
Radek Matoušek,
Anna Josková Abelová,
Filip Kounek,
Martin Vokurek,
Eva Jedličková,
Eva Bílková,
Eva Šlosarčíková,
Miloslav Vlk,
Emanuel Bouchal,
Daniel Pukýš,
Pavel Dušek,
Jan Frolík,
Radek Hýbl,
Ing. Jana Dobosová,
Jana Pazdírková,
Marek Fiala,
Michal Řezníček,
Michal Novák,
Vlasta Pauke Dobešová,
Ivana Zýková,
Aleš Hanák,
Adam Petrusek,
Daniel Szmaragowski,
Ing. Andrea Tláskalová,
Ing. Eva Samcova,
Linda Faltová,
Roman Macák,
Dagmar Stodůlková,
Helena Hrčková,
Michal Broža,
Ing. Jaroslav Slepička,
Jana Miknyiková,
Štěpánka Mulačová,
Yvona Herbová,
Zuzana Kubíčková,
David Surmaj,
Alena Hejná,
Lucie Váňová,
Lucie Vojáčková,
Iveta Ondřejčková,
Kateřina Volmanová,
Adéla Štrynclová,
Jardin Kocourek Renana,
Oldřich Mudra,
Petra Langerová,
Veronika Čermák Macková,
Veronika Brázdilová,
Petra Stanclova,
Nataša Velenská,
Zuzana Sochorová,
Tereza Pěnková,
Mgr. Lenka Rihová,
Mudr. Zuzana Kapounková,
Kamila Benešová,
Mgr. Robert Kostner,
Petr Suvorov,
Radek Jurman,
Vojtěch Benda,
Šárka Vokáčová,
Kateřina Vobořilová,
Petra Kopalová,
PhDr. Mgr. Eva Smido,
Eliška Janurová,
Petra Machátová,
Filip Ambrož,
Gabriela Čermáková,
Gildeinová Ivana Lol,
Tereza Hoffmannová,
Ivana Vítová,
Jiří Svoboda,
Jitka Macenauerová,
Milada Kostelníková,
Aleš Kozdera,
Martin Krbec,
Marek Lacika,
Milan Líšťanský,
Lucie Letochová,
Marie Polanská,
Jitka Novotna De Wolf,
Vanda Sittová,
Jitka Svobodová,
Michal Táborský,
Zuzana Vlčková,
Lada Fialová,
Denisa Žandová,
Ing. Jana Joujová,
Lucie Málková,
Marcela Šimková,
Adam Záhradník,
Adéla Přikrylová,
Tadeáš Böhm,
Lucie Buchbauerová,
František Ovčačík,
Julie Fülepová,
Renata Hojerová,
Ing. František Hošek,
Jitka Janousková,
Vlastimil Kurek,
MDDr. Lucie Krúpa,
Jiří Pácalt,
Pavel Šajnar,
Petr Flídr,
Jiří Rödling,
Dominik Sikora,
Josef Šalda,
Miroslav Tichý,
Veronika Kodymová,
Vilém Jurek,
Luděk Wiesner,
Tereza Bubeníková,
Michaela Svobodová,
Mgr. Sojková Monika,
Šťastná Veltruská
Ing. Lenka Holá,
Aleš Panáček,
Jan Švarc,
Klára Jandová,
Tomáš Kindl,
Kateřina Bajko,
Petra Ceralová,
Ivana Moudrá,
Ing. Tomáš Ryba,
Zuzana Vrběcká,
Leona Ptáčková,
Ing. Iva Kolářová,
Kateřina Trávníčková,
Bc. Kateřina Baránková,
Jan Pelčík,
Jaroslav Pavliňák,
Josef Brůna,
Daniel Koleška,
Lenka Šolínová,
Lucie Holeček,
Magdaléna Polanská,
Milena Mariašová,
Mgr. Jakub Kočí,
Mgr. Kateřina Krejčová,
Michaela Piňosová,
Michaela Vojkovič,
Michal Bureš,
Michal Varga,
Ing. Tímea Doksanská,
Zuzana Jankovicová,
Ivana a František Vašinovi,
Jana Svobodová,
Pavel Přichystal,
Jakub Pavlíček,
Anna Pilařová,
Jan Guliš,
Robert Pleskot,
Adam Roth,
Silvan Černý,
Simona Machníková,
Radka Suchá,
Ondřej Svoboda,
Veronika Špinková,
Veronika Hrabánková,
Veronika Zahradníčková,
Adéla Jenková,
Lucie Ondřejková

Bez Vás by to nešlo. Děkujeme, že nám pomáháte chránit mořské želvy.

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2025 přispěli přes DARUJME.CZ částkou nad 1000Kč)

Kateřina Kuraková,
Pavel Šustr,
Robert Javorský,
Jiří Grunt,
Josef Boháč,
Marek Dubský,
Věra Vršková,
Zuzana Hýblová,
Pavel Peroutka,
Jana Týnková,
Jana Vojtěchová,
Jiří Kolínek,
Petr Peterka,
Sandra Vohrnová,
Zdeněk Matějovský,
Zdeňka Sloupová,
Michal Krajcovic,
Filip Durdis,
Jana Offenbartlová,
Jindřich Blabol,
Lucie Szakál,
Tereza Ondráčková,
Eva Tollinger,
Jan Dvořák,
MUDr., Jana Otradovcová,
Jana Stenglová,
Jana Vobořilová,
Ladislav Stehlík,
Miroslava Strašilová,
Pavlína Valová,
Šárka Fenyková,
Tatiana Hovanová,
Radim Ondroušek,
Adriana Fedorova,
Dagmar Suchá,
Edita Lišková,
Blanka Nájemníková,
Kateřina Janatková,
Martin Šembera,
Josef Felbáb,
Karla Němcová,
Kristina Bartůšková,
Lenka Horáková,
Petr Stavěl,
Petra Zíková,
Romana Presová,
Kamila Kudrnova,
Veronika Fialová,
Eva Ungermannová,
Ivan Matejić,
Jiřina Divišová,
Lucie Melechovská,
Monika Brigita Sluťáková,
Šimon Vobruba,
Vasut Karel,
Naděžda Kurzejová,
Bozena Klodova,
Alena Klírová,
Anna Haltůfová,
Dominika Maršíková,
Lenka Kleger,
Lenka Macháčková,
Luboš Kušnír,
Magdalena Machovičová,
Marcela Bílá,
Martin Procházka,
Pavel Broža,
Petr Šimek,
Tereza Zdeňková,
Veronika Šamajová

Děkujeme také všem, kteří dražili v aukcích.

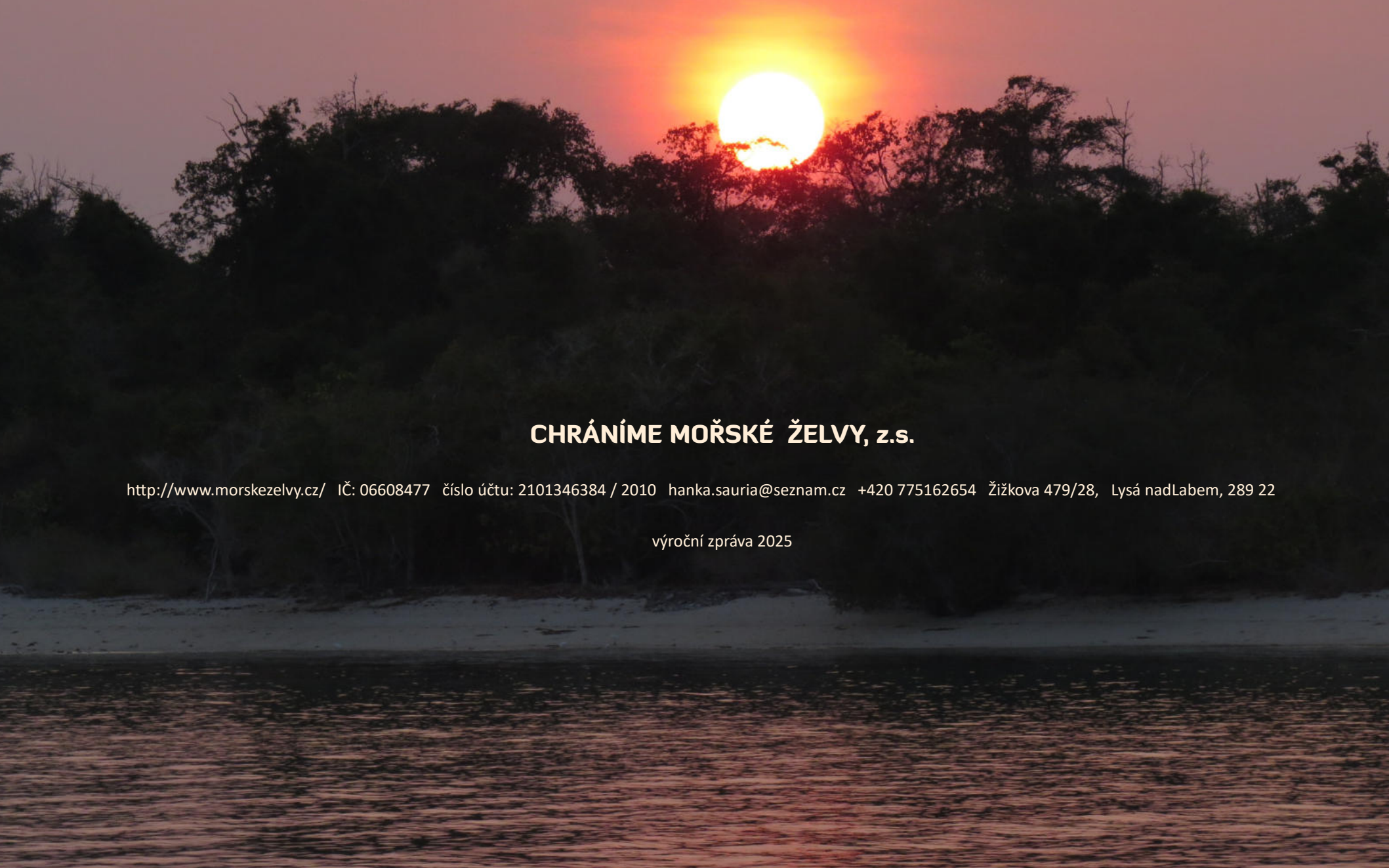
Velké díky všem, kteří nakupujete přes Givt.cz.

FOTO:
Pamali Indonesia - 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 26, 27, 37, 53
Ivo Pardus - 3
Michal Pohanka - 4
Gayan – 5, 30
Sahabat Penyu Loang – 16, 24, 25
Martin Pelánek – 17, 46, 52
Herman Ayomi (UNIPA) – 18, 54, 59
Noval Suling (AlTo) – 19, 60
Schafer (AlTo) – 20
Laut Biru – 21, 22, 36, 39
Tonny Duwiri (UNIPA) - 23
CHMŽ - 28, 43, 49, 50
Mahesh – 29, 32, 33, 44, 45
Malitha – 31
Martin Vávra – 34, 35
Hermina Langoday (UNIPA) – 38
Barbora Hnátová – 40
Marcela Hovorková – 41, 51, 57, 58
Petr Jan Juračka – 47
Martina Pohanková - 48

grafická úprava David Vašina

Je pro mě obrovskou ctí sledovat,
kolik dobrého se díky Vaší podpoře daří uskutečnit. Prostředky, které nám svěřujete, směřujeme tam, kde jsou nejvíce potřeba – do oblastí Indického oceánu, kde jsou mořské želvy nejohroženější, a kde už na mnoha místech zcela vymizely. Každé mládě, které se bezpečně dostane do moře, je pro nás potvrzením, že společné úsilí má skutečný smysl. Upřímně děkuji ochranářům v Indonésii a na Srí Lance, celému týmu v České republice, všem dobrovolníkům i Vám všem, kteří ochranu želv podporujete. Vaší důvěry a spolupráce si nesmírně vážím. Velké díky všem, kteří stojíte při nás – díky Vám mají mořské želvy šanci.

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY, z.s.

http://www.morskezelvy.cz/ IČ: 06608477 číslo účtu: 2101346384 / 2010 hanka.sauria@seznam.cz +420 775162654 Žižkova 479/28, Lysá nadLabem, 289 22

výroční zpráva 2025